

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

З Кобзарем
у серці

«Не ймуть нам
віри без
хреста...»

► СТОР. 6—7

Літо-2013

І пляжний
комфорт,
і гроші
в бюджет

► СТОР. 10

Освіта

Вступна кампанія проходить
спокійно та активно

► СТОР. 14

№ 132 (5632)

П'ЯТНИЦЯ, 19 ЛИПНЯ 2013 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

Голова Верховної Ради
України Володимир РИБАК:
«Політичні тіні...»

та політичні реальності»

У так званій «вестмінстерській парламентській системі влади», яку за зразком Великої Британії успадкувало чимало країн, утвердилося таке явище, як «тіньова політика». «Тіньовий кабінет міністрів», «тіньовий уряд», «тіньовий міністр» — щоденна лексика політичного життя цих країн. Зазвичай тіньова політика та тіньові політики мають дві головні місії: неупереджено критикувати діючий уряд та пропонувати альтернативні урядовим програми розвитку держави.

► СТОР. 2—3

Справа,
котра здатна
об'єднати суспільство

Якби не був присутній на тому зібранні у штаб-квартирі Національного олімпійського комітету України, що на Подолі, то не повірив би розповідям очевидців. Уявіть собі, що посідали рядком за столом представники всіх фракцій Верховної Ради і повели конструктивну, зацікавлену і приязну розмову. І жодної тобі політики, а виключно конкретика. Кожен намагався не лише констатувати негативні факти, а й ділився ідеями, як поліпшити справу, котра здатна об'єднати українське суспільство.

Отже, відбулося презентаційне засідання найбільшого в українському парламенті міжфракційного депутатського об'єднання «Підтримка Олімпійського руху та спорту України», яке нині вже налічує 128 народних обранців. І, схоже, це корисне новоутворення активно розширюватиметься надалі.

► СТОР. 4

Я ВАМ ПИШУ...

А заощадження
все не повертають

Минуло вже понад 20 років відтоді, як я став обдуреним вкладником «Сбербанка» СРСР. Сталося це ще за нашого першого Президента. Після цього компенсацію знецінених грошових заощаджень майже не проводили. В 2008-му Юлія Тимошенко намагалася зрушити цю справу з мертвої точки. Але її наміри не здійснилися, бо більшість вкладників «Юліну» тисячу не одержали...

Як бачимо, у нашій Верховній Раді проводять парламентські слухання, створюють слідчі комісії, блокують трибуну, зчиняють бійки і т. д. Але результат, на жаль, нульовий.

А наскільки б покращилося наше життя, якби депутатський корпус організував свою роботу так, щоб жоден пункт постанови Верховної Ради України не залишався без контролю й виконувався в установленні термін.

Віктор ЛУХАНІН.

Запоріжжя.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА

Сприятливі прогнози щодо врожаю зернових культур і доволі успішний початок жнивної кампанії в Україні цілком очікувано активізували діяльність зернотрейдерів, з одного боку, і сільгоспвиробників — з другого. Тож ціни застрибали.

Трейдери, розуміючи, що цього року влада не матиме сенсу обмежувати експорт (зібрано вже дві третини ранніх зернових), прагнуть скуповувати зерно на падінні цін. Зазвичай — просто з-під комбайна. Ціни на пшеницю нині падають скрізь — на ринках далекого і близького зарубіжжя, в Україні ж вони

просто обвалилися. Для порівняння: якщо два тижні тому закупівельні ціни на борошномельну пшеницю становили 2200—2250 гривень за тонну, то вже цього тижня йдеться про 1400—1500 гривень. Не дивно, що не «балувані» оборотними коштами сільгоспвиробники як можуть притримують зерно до моменту його подорожчання.

► СТОР. 10

На знімку: село Леські Черкаського району Черкаської області. Працівниця току ТОВ Агро-старт Світлана Симиз.

ПОДІЇ

Пологовий будинок
став дев'ятизірковим

Сумському пологовому будинку присвоєно міжнародний сертифікат «9 зірок» за якість медичного обслуговування. А ще його відзначено за впровадження сучасних медичних технологій і рекомендовано Всесвітньою організацією охорони здоров'я для вивчення досвіду сумчан іншими спорідненими медичними закладами Європи, інформує наш власкор Владислав ЖМУРКОВ.

Горів склад
із простроченими ліками

В Одесі, 17 липня, близько восьмої години вечора, горіли склади на вулиці Промисловій. Пожежа сталася на території ТОВ «Грін-Порт», на відкритому майданчику, де були прострочені ліки та порожні флакони з-під монтажної піни, які потребують утилізації.

У прес-службі ДСНС повідомили, що пожежа виникла на площі близько чотирьохсот квадратних метрів. Приборкувати полум'я рятувальникам довелося майже чотири години. Жертв та постраждалих немає, передає УНН.

Кримські райони
на три дні залишать без газу

У Криму 22—26 липня ДАТ «Чорноморнафтогаз» замінить лінійні крани на магістральному газопроводі Джанкой—Сімферополь. Через це в декількох районах буде зупинено газопостачання. Під час заміни устаткування проводитимуть вогневі роботи, подачі газу не буде кілька днів на газорозподільних станціях Клепиніне, Широке та Гвардійське. Після заміни обладнання, якому виповнилося майже піввіку, пропускна спроможність магістралі збільшиться на 30 відсотків, повідомляє прес-служба ДАТ «Чорноморнафтогаз».

КОРОТКО

■ Новий сервіс Міндоходів «Електронний кабінет платника податків» розпочав свою роботу в тестовому режимі. Перші ознайомляться з його можливостями великі платники податків, а в подальшому він буде доступний для всіх категорій, повідомляє прес-служба Міністерства доходів і зборів.

■ На сьогодні в сумських лікарнях і поліклініках є 150 вакансій. Бракує лікарів, медсестер і молодших сестер. Вільні місця виникли через відсутність у медзакладах коштів на заробітну плату. Водночас відчувається нестача дільничних і сімейних лікарів, передає наш власкор Владислав ЖМУРКОВ.

В Україні в I півріччі 2013 року сума виплат соціальної допомоги зросла на 21,5 відсотка — до 21,9 мільярда гривень (Мінсоцполітики)

Голова Верховної Ради України Володимир РИБАК:

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Лише один
опозиційний уряд
працював успішно

Хоча Україна аж ніяк не належить до вестмін-стерської парламентської системи влади, однак амбітні українські політики також неодноразово прагнули створити власні тіньові кабінети міністрів, які б політично та інтелектуально конкурували з діючими урядами. Втім, принаймні з трьох-чотирьох таких спроб у різні роки лише один опозиційний уряд зміг успішно та продуктивно пропрацювати понад два роки — уряд Віктора Януковича 2007 року. Чимало з його тіньових міністрів і до сьогодні є членами тепер уже нинішнього Кабінету Міністрів України.

Хоча в надрах Верховної Ради України щойно народилася ще одна (вже п'ята чи шоста) спроба утворити тіньового конкурента уряду, проте можна з певністю стверджувати, що ця традиція в українській політиці навряд чи укорениться. Причина її приреченості проста та очевидна: українські політики, за рідкісним винятком, намагаються будувати свою «тіньову політику», так би мовити, «на одній нозі» — нищівній та далеко не об'єктивній критиці уряду. При цьому вони забувають про другу, найважливішу підпору тіньової політики — альтернативні урядові програми розвитку держави. Ще менше вони дбають про контрольні функції опозиції, про те, щоби бути урядовою «тіною», яка відтіняє можливі прорахунки уряду та корегує їх власними конкретними програмами та пропозиціями.

Отже, тіньова політика, не встигнувши навіть сформуватися в Україні, деградувала у своєрідну політику «політичних тіней», які відчайдушно прагнуть повернутися у реальну політику, не пропонуючи ані державі, ані людям конструктивних ідей, інноваційних реформ суспільства або масштабних програм творення. Це тим більше дивно тому, що чимало таких політиків-опозиціонерів уже займали найвищі урядові посади в попередніх Кабінетах Міністрів України — від прем'єр-міністрів, віцепрем'єрів та членів уряду, а отже, мали б добре уявляти всю складність та реальні можливості роботи уряду. Серед них, до речі, чимало політиків, завдяки яким економіка України тратила 15 відсотків свого ВВП лише три роки тому, та які пророкували її «безкризовий розквіт» на тлі глибокого економічного спаду у світі, системної кризи міжнародної фінансової системи...

Замість цього уся енергія та політична пристрасть цих опозиційних політичних тіней недавнього минулого бурхливою рікою спрямована на критику, точніше, нестримне критиканство всього і вся у країні. Тактика це чи стратегія — зрозуміти складно, але наслідки такої політики вже проявляють себе у настроях суспільства, втраті орієн-

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

тирів окремими соціальними групами, зневірі у важливих інститутах влади, в тому числі й парламенті, звідки й походить ця вселенська критика.

Мене як громадянина і керівника українського парламенту не може залишити байдужим ця кампанія свідомого насаджування атмосфери політичного та соціального песимізму в українському суспільстві та, між іншим, за межами країни.

Відповідальність
журналіста перед
суспільством

Як це не прикро, але в останні роки ця посівна кампанія песимізму знаходить благодатний ґрунт в багатьох українських засобах масової інформації, насамперед на телеканалах із загальнонаціональною аудиторією. Якоюсь мірою можна зрозуміти ЗМІ, які змушені боротися за аудиторію та власну популярність (а отже, й прибутки) на інформаційному ринку перевіреними методами: подачею «гарячих новин», сенсаций-метеликів, безглуздою грою на нервах людей... Зрозуміти це можна, але виправдати — неможливо! Я вірю в таку моральну категорію, як «відповідальність журналістики перед суспільством». Ця категорія, на жаль, чітко не прописана в українському законодавстві, але ЗМІ, як суспільний інститут, безумовно, має нести відповідальність перед суспільством у разі порушення основних принципів та норм етичної журналістики — точності, достовірності та об'єктивності інформації. Це тим паче важливо, оскільки в Україні, як у демократичній державі, ЗМІ традиційно користуються довірою понад 60% населення. За таких умов баланс позитивної та негативної інформації про життя країни в інформаційному просторі, на мій погляд, має так само відповідати журналістським принципам точності, об'єктивності та достовірності. На превеликий жаль, «дзеркало преси» окремих друкованих та електронних засобів масової інформації скоріше можна визнати «кривим дзеркалом».

технології та перехід на виробництво нових революційних видів продукції, а до кінця року спрямовує на ці цілі понад 800 млн. грн. У новинах цього не побачите.

У Донбасі, в Луганській, Дніпропетровській областях за рахунок інвестицій проводиться масштабна модернізація промисловості, перехід на випуск нового покоління продукції, створюються тисячі нових робочих місць. Це що — лише «місцеві новини»? Вони що ж не цікаві Львівщині чи Волині?

Крим майже вдвічі збільшує обсяги введення в експлуатацію житла, а обсяги будівництва майже в 2,5 рази. Кримський півострів входить до десятка кращих регіонів України у царині захисту прав дітей, інвестиційної, наукової та інноваційної діяльності, споживчого ринку. Хіба це не варто знати всій Україні?

Вражаюче змінюється на краще українська етика та порядність, а головне, державницький погляд на власну країну — не таке вже й поширене явище на інформаційному ринку України.

Наведу кілька прикладів інформаційного вакууму навколо подій в регіонах, які мені довелося відвідати за минулі півроку. Для мене ці події та факти мають загальноукраїнське звучання.

Чернівці відкриває новий найсучасніший корпус обласного центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів «Відродження», де прийматиме щороку півтори тисячі маленьких пацієнтів, на 700 хворих дітей більше, ніж раніше. Телебаченню це не цікаво.

форм Президента України не просто виконується, а починає позитивно позначатися на повсякденному житті суспільства та його громадян.

Це не може не помітити тільки сліпий, або політики із розряду політичних тіней минулого. Вони продовжують жити міфами недавнього минулого, яке ідеалізують разом із своєю роллю у ньому. Саме з вуст цих політиків найчастіше лунають чулки про наближення соціально-економічного краху України, тотальну корупцію, антинародну владу, про недієздатну Верховну Раду, несправедливу пенсійну реформу, соціальну незахищеність громадян і таке інше.

Влада у центрі
та на місцях бачить
проблеми

Дійсно, проблем у нас багато. Але це не вся правда, а лише напівправда. Правда ж полягає у тому, що влада у центрі та на місцях добре бачить ці проблеми, чує сигнали про негаразди від населення, та робить все в рамках своїх сил та ресурсів, щоб здолати проблеми минулого та нової доби реформування країни. Цей складний комплекс проблем, перед якими постала Україна на другому десятилітті XXI століття, має як об'єктивний, так і суб'єктивний характер.

Ще на початку 90-х років, коли Україна почала рух до ринкової, демократичної, соціально орієнтованої моделі розвитку, вже було зрозуміло, що процес буде складним і тривалим, і життя підтвердило ці висновки політиків, вчених-економістів та політологів.

На межі 2000-х років держава вичерпала всі резерви подальшого ек-

ність та ефективність тих реформ залежали насамперед від масштабів політичних ризиків, на які так й не наважилися президенти та уряди того періоду в історії України.

Треба віддати належне Президенту України Віктору Януковичу, який продемонстрував безпрецедентну для українського політикуму політичну мужність та запропонував цілісну стратегію реформ, спрямованих на модернізацію всіх сфер суспільного життя.

Основою нової хвилі українських реформ стала Програма економічних реформ на 2010—2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава».

У своєму щорічному Посланні 2013 року до Верховної Ради Президент України наголосив: **мета Програми — досягти структурної модернізації економіки за рахунок вирішення ключових соціально-економічних завдань.** До них віднесено, зокрема, створення клімату, сприятливого для підприємництва та бізнес-ініціативи; стабілізацію державних фінансів і формування стійкої фінансової системи; модернізацію інфраструктури та реформування ЖКГ; підвищення рівня енергетичної безпеки; імпортозаміщення і розвитку внутрішнього ринку; створення ринку землі. Успіх цих перетворень стане ключем для досягнення національної конкурентоспроможності, забезпечення стійкого

11 червня 2013 року. Голова Верховної Ради України Володимир Рибак, Президент України Віктор Янукович, Прем'єр-міністр України Микола Азаров (справа наліво) під час засідання Комітету з економічних реформ.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Запорізький завод феросплавів за півроку модернізує виробництво в рамках масштабної програми енергозбереження, капітального ремонту та заміни обладнання, яка сягатиме майже 385 млн. грн. до кінця 2017 року. Це — не новина для ЗМІ!

«Запоріжсталь» інвестує чверть мільярда гривень в модернізацію виробництва, а отже, у чисте повітря над містом — теж не варто новин?

АТ «Мотор Січ» фінансує лише у I кварталі цього року майже чверть мільярда гривень на нові

У країні високими темпами реалізується програма зі створення національної мережі перинатальних центрів, уже введено в дію десять, та ще півтора десятка будуть збудовані найближчим часом. Чим не привід для серйозних аналітичних програм з тематики медичної реформи на телебаченні та публікацій у пресі?

Наводжу ці приклади, щоб підкреслити очевидну істину: у суспільства є серйозне підґрунтя для оптимістичного погляду в майбутнє, країна на підйомі, програма ре-

стенсивного розвитку. Україна потребувала системного реформування, «осучаснення» суспільства в цілому, методичної модернізації усіх сфер суспільного життя при переході на ринкові економічні відносини.

Втім, всі спроби проведення реформ у перше десятиріччя 2000-х років, на жаль, не отримали системного характеру. Слід навести для прикладу невдалі спроби проведення адміністративно-територіальної, податкової, митної, пенсійної, медичної реформ, реформи місцевого самоврядування тощо. Глибина, всеосяж-

економічного зростання України на наступні десятиліття.

Учені Національної академії наук України, провідні фахівці у галузі макроекономіки, політики, які мислять системно, більшість суспільно свідомих громадян країни добре усвідомлюють, що іншого шляху у державі просто немає. **Історія навряд чи дасть Україні другий шанс для прориву вперед в умовах глобалізованого світу, тож втратити цей шанс — значить відстати від світу назавжди, відкотитися на далеку**

«Політичні тіні... та політичні реальності»

периферію на міжнародній арені, серйозно девальвувати незалежність нашої держави.

Це розуміють й ті, хто не сприймає кардинальних змін у суспільстві, для кого влада — насамперед засіб самоутвердження за рахунок державних інтересів, задоволення своїх політичних амбіцій, шлях до Олімпу, до кола небожителів. Інтереси мільйонів людей, їх проблеми та потреби для таких політиків — лише інструмент для досягнення цієї політичної мети. Отже, чим рясніше проросте насіння соціального песимізму, чим глибшою буде зневіра людей у здатності влади здійснити реформи, тим ближче політичні тіні до своєї цілі.

Соціальний оптимізм, впевненість у майбутньому

Зauважу, що на цьому етапі протистояння політичних сил майбутнього та минулого домінування соціального оптимізму в країні, впевненість та віра у майбутнє держави перетворюється на потужний фактор творення нової демократичної, сучасної та саможної України з високим рівнем життя громадян.

Чи має Україна підстави саме для такого оптимізму? Певен, що безумовно має! Стверджую це з власного досвіду ознайомлення з динамікою зростання ряду провідних регіонів України в першому півріччі цього року та спираючись на достовірні факти економічної статистики.

Україна продовжує свій шлях вперед по висхідній, і це — доведений факт, який спирається на макроекономічну статистику, показники зростання економіки в цілому та більшості провідних галузей народного господарства зокрема, соціально-економічні параметри розвитку суспільства. Наведу для прикладу такі дані.

В Україні вдалося стримати негативний вплив європейської депресії 2012 року. У багатьох країнах Європи рівень життя населення істотно знизився. Україні вдалося цього не допустити.

Аналіз п'яти місяців соціально-економічного розвитку країни в 2013 році свідчить про стабілізацію темпів зростання ВВП. Від фази практично нульового зростання у минулому році ми перейшли до динаміки росту — нехай і невеликого, але це вже зростання.

Після важких перших місяців року сільське господарство України демонструє випереджальні темпи зростання.

У січні-травні 2013 року порівняно з аналогічним періодом 2012 року виробництво сільськогосподарської продукції зросло на 5,1% проти 1,5% у минулому році.

Позитивна динаміка у сільгоспвиробництві дає змогу забезпечити цінову стабільність. У травні споживчі ціни зросли на 0,1%, а за 5 місяців порівняно із

20 лютого 2013 року. Міністр енергетики та вугільної промисловості України Едуард Ставицький, міністр економічного розвитку і торгівлі України Ігор Прасолов, міністр фінансів України Юрій Колобов (зліва направо) під час засідання Кабінету Міністрів України.

кінцем минулого року — лише на 0,2%. А це є одним із найнижчих показників інфляції за весь час історії новітньої України.

На фоні низької інфляції спостерігається динамічне збільшення обсягів обороту роздрівної торгівлі. За п'ять місяців він зріс на 12% порівняно із відповідним періодом минулого року. Це теж певна відповідь панікерам, які постійно лякають українців спадом ділової активності, дефляцією і депресією. Тому не дивно, що суверенні облігації України дорожчають на світовому ринку, в той час, як облігації країн БРІКС, наприклад, навпаки — падають у ціні.

Ще один важливий аспект. Незважаючи на критично високі ціни на енергоносії, поступово скорочується від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами та послугами. Так, у першому кварталі торговельний баланс було зведено із дефіцитом 125,8 млн. дол. США, що в 9,5 разу менше від показника відповідного періоду 2012 року (1,2 млрд. дол. США). Тут треба окремо прокоментувати ситуацію з імпортом газу з Росії.

За шість місяців 2013 року Україна закупила у Росії тільки 10,3 млрд. кубометрів газу, що на 35% (5,6 млрд. кубометрів) менше від аналогічних показників минулого року. При цьому Україна виконала всі заявки на транзит газу в повному обсязі на 100% та у договірні терміни, незважаючи на зменшення імпорту. Нагадаю також, що в 2012 році нам удалося скоротити імпорт газу на 26,5% порівняно з 2011-м.

Фактори економічного поступу

Отже, в останні три роки Україна за рахунок енергозбереження та раціонального використання енергоресурсів зменшила свою залежність від блакитного палива «Газпрому», договір про кабельну ціну на яке підписав попередній уряд, створивши серйозну загрозу для національної економіки. Саме завдяки реформаторським ініціативам Президента Віктора Януковича Україна почала

ефективно скорочувати споживання газу, більше видобувати власного палива та замішувати природний газ іншими енергоносіями.

Іншим позитивним фактором економічного поступу країни треба визнати стабільність національної валюти. З початку року коливання курсу гривні відносно долара США не перевищують 1—2%. При цьому продовжується тенденція до зниження кредитних ставок для бізнесу, а відповідно є всі підстави очікувати поступового поживлення ділової активності. Але важливіше те, що цей показник стоїть не лише ділової активності бізнесу. Насамперед він демонструє

впевненість населення у національній валюті. Так, за даними Національного банку України, за останній рік (з червня 2012 року по травень 2013 року) банки залучили 603,4 мільярда гривень нових депозитів громадян, з яких майже 52% — у національній валюті.

Обсяг нових депозитів фізичних осіб, залучених банківськими установами лише впродовж травня, становить 47 мільярдів гривень, або на 8,5% більше, ніж за травень 2012 року. Загалом же з липня минулого року по червень нинішнього українські домогосподарства збільшили власні депозити в банках майже на 18 відсотків — до 403 мільярдів гривень. Тож як можна вірити голосливому лементу опозиції з парламентської трибуни про «зубожіння населення через злочинну владу»?!

Згадаю ще один важливий макроекономічний показник. Згідно з планом йде наповнення державного бюджету. У січні-травні 2013 року до загального фонду Державного бюджету України зараховано 100,6% від планових надходжень. А це на 2,4 % більше від відповідного показника 2012 року. При цьому в повному обсязі фінансуються всі соціальні видатки в країні.

Повторюю: так, проблем у держави вистачає, і

це абсолютна правда! Наприклад, нинішні темпи зростання національної економіки, особливо стан справ у промисловості, є далеко незадовільними. Але підкреслюю, мова йде саме про темпи зростання, а не обвалення ВВП на понад 15%, що трапилося з українською економікою у 2009 році за «хазяйнування» політичних авантюристів недавнього минулого!

На українську економіку, на розвиток нашої промисловості сьогодні вкрай негативно впливає

4 липня 2013 року. Сесійна зала Верховної Ради України.

розглянутих і прийнятих на другій сесії, слід відзначити ухвалення 10 законів України та інших актів, пов'язаних з реалізацією євроінтеграційних прагнень України та укладенням майбутньої Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Це — головний конструктивний вклад Верховної Ради у поступ країни вперед, її прогрес на шляху реформ та до своєї європейської мети.

Однак як Голова Верховної Ради України вважаю цей парламентський доробок мінімальним і таким, що не може задовольнити суспільство.

Щоправда, цей доробок аж ніяк не є абсолютним мінімумом парламентської активності, «рекордсменом» пасивності залишаються перша та друга сесії Верховної Ради попереднього скликання. Тоді парламент прийняв лише 49 законів проти 91, що їх ухвалила Верховна Рада України сьомого скликання з початку своєї роботи у грудні 2012 року.

На день завершення другої сесії у комітетах Верховної Ради знаходилися на опрацюванні 1429 законопроектів! Це — величезний, гігантський масив законодавства! У ньому є чимало вдалих законодавчих ініціатив, на які очікує вся країна, яких критично потребує населення Ук-

раїни та від яких у значній мірі залежатиме майбутнє держави.

Ситуація за межами України. Рецесія в Європі, зниження темпів зростання економіки Російської Федерації, Китаю, геополітичне напруження на Близькому Сході — всі ці фактори негативно позначаються на роботі вітчизняних експортних галузей промисловості. Передусім підприємств металургійного, хімічного та машинобудівного комплексу. Україна активно інтегрується у світову економічну систему, а отже, не може уникнути її впливів та хвороб у кризові періоди.

Прийнята урядом України Державна програма активізації розвитку економіки на 2013—2014 роки запроваджує комплексні механізми для захисту національної економіки від зовнішніх кризових впливів, нові підходи до модернізації пріоритетних галузей національної

няти сім надзвичайно важливих законів України з питань соціальної політики. Серед них такі вкрай потрібні людям закони, як законодавство про систему призначення та індексації пенсій, про пенсії багатодітним батькам, про забезпечення рівності прав одиноких матерів та батьків, про безоплатне першочергове забезпечення санаторно-курортним лікуванням інвалідів війни, та інші соціально вагомі законодавчі документи. Парламент опрацював 17 законопроектів щодо покращення інвестиційного клімату, внесених урядом та народними депутатами. Частина з них вже прийнята як закони, частина розглянута в першому читанні, частина — буде незабаром завершена остаточно.

Серед найважливіших законопроектів,

раїни та від яких у значній мірі залежатиме майбутнє держави.

Щоб перетворити ці та інші життєво важливі законопроекти на діючі інструменти повсякденного життя українського суспільства, законодавцям потрібні, на мій погляд, лише три політичні та людські якості — політична воля, повага до власного народу та відмова від завищеної честотності.

Прийшов час для багатьох політиків вийти з власної «політичної тіні» минулої народної любові та уявних триумфів. Настав час подивитися в очі виборцям і чесно сказати, що зроблено й робиться кожним зараз в інтересах людини та усієї України. Прийшли часи дивитися не в «учора», а у «завтра» нашої держави. Цього вимагають громадяни України, цього потребують її політичні реальності!

Коштів на зарплату вистачить лише на вісім місяців?

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Під час виїзного засідання **Комітету Верховної Ради з питань науки та освіти**, що відбулося на Чернігівщині, народні депутати зустрілися з представниками дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних, вищих навчальних закладів та освітянських профспілок, а також побували у Ріпкинській ЗОШ №2, Чернігівському вишому ПТУ побутового обслуговування.

Освітня Ріпкинського району, зокрема, розповіли про незадовільну реалізацію програми «Шкільний автобус». До опорної школи приїждять діти з 17 навколишніх сіл. Але досі тут не врегульовано питання із закупівлею пального та запасних частин для машин, частина з яких уже застаріла, не вистає кваліфікованих водіїв відповідної категорії, не передбачено посади вихователя, який супроводжує школярів у дорозі.

За словами голови комітету Лілії Гриневич, проблеми регіону на тлі хронічного державного недофінансування галузі є типовими для всієї країни. Критична ситуація склалася і в ПТУ та ВНЗ, які не можуть користуватись заробленими коштами. «Держказначейство не виплачує впродовж двох-трьох місяців зароблені профтехучилищами кошти. Така проблема і у вищих навчальних закладах. Ми сьогодні пересвідчилися, що у місцевих бюджетах гро-

шей на виплату заробітної плати освітянам вистачить лише на 7,5–8 місяців», — наголосила Лілія Гриневич. На думку першого заступника голови комітету Олександра Сича, освітяни сьогодні опинилися в парадоксальній ситуації, коли «один державний орган не дає грошей, а інший — за це карає». Якість освіти не є пріоритетом державної політики. Про це свідчать неоприлюднені цифри вартості навчання одного учня, які розраховуються

не з потреб, а за залишковим принципом. Нині на утримання одного учня у сільській школі закладено 7,5 тисячі гривень. Хоча, за підрахунками директорів, ця цифра сягає від 11,5 до майже 30 тисяч гривень», — стверджує Лілія Гриневич. Як зазначив голова підкомітету Ростислав Павленко, «державний підхід до освіти та освітян повинен бути змінений, інакше ми й надалі говоритимемо про проблеми, і шоразу серйозніші».

«Кошти в освіті необхідно наближати до споживача, як це роблять в усьому світі. Бо на місцях краще знають, що необхідно закупити, і можуть безпосередньо відповідати перед людьми за якість продукту. А нині ми маємо централізовані закупівлі шкільних автобусів, які не пристосовані до українських погодних та дорожніх реалій, чи централізовані закупівлі підручників низької якості», — підкреслила Лілія Гриневич.

Вл. інф.

Справа, котра здатна об'єднати суспільство

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У тісному колі зібралися президент Національного олімпійського комітету Сергій Бубка, міністр молоді та спорту України Равіль Сафіуллін (до речі, обоє народні депутати попередніх скликань), а також співорганізатор міжфракційного депутатського об'єднання — представники всіх політичних сил парламенту — Андрій Павелко («Батьківщина»), Артур Палатний («УДАР»), Олександр Присяжнюк (КПУ), Олексій Кайда («Свобода»), Володимир Прошивус (Партія регіонів) та Ігор Янків («Свобода»).

— Українські парламентарії завжди підтримували спорт, про що свідчить ціла низка законодавчих актів, прийнятих стосовно сфери фізичної культури і спорту протягом останніх років, — сказав всесвітньо відомий чемпіон і рекордсмен, Герой України Сергій Бубка. — Те, що це об'єднання є найбільшим у парламенті й до нього увійшли представники всіх депутатських фракцій, свідчить, що спорт — це те явище, яке може об'єднати нас навколо спільної ідеї — любові до Батьківщини, гордості за наші досягнення, здоров'я української нації. Вірю, що разом ми зможемо вирішити багато важливих питань задля подальшого розвитку спорту й олімпійського руху, в тому числі й здійснення нашої мрії — проведення в Україні зимових Олімпійських ігор-2022...

Метою об'єднання, створеного на початку липня, стало бажання всебічно підтримувати розвиток олімпійського руху, спорту та здорового спосо-

бу життя в нашій державі. На першому засіданні учасники говорили про перспективні напрями розвитку цієї важливої справи. Зокрема, виховання здорового покоління, розвиток фізичної культури та масового спорту, створення необхідних умов для здорового способу життя шляхом матеріально-технічного та тренерського забезпечення ДЮСШ.

— Колись заняття в школі розпочиналися зарядкою, було, як мінімум, три уроки фізкультури на тиждень, — пригадав Олексій Кайда. — Ця справа, на жаль, згортається, як зникають із середніх шкіл спортивні секції. Звідси сколиоз, інша біда...

Голова Комітету Верховної Ради з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму Артур Палатний сказав, що його найбільше тішить єдність і злагода, прагнення до спільної роботи. Він також зазначив, що з дітьми працює чимало тренерів і викладачів, яким уже по 50, 60 років. Вони одержимі своєю місією, і за копійчані зарплати готують резерв для великого спорту.

Андрій Павелко висловив думку про великі можливості міжфракційного депутатського об'єднання. «Ми зможемо зайти в будь-які кабінети і поставити перед їх господарями найгостріші запитання. І розв'язувати проблеми».

Звісно, реалізація всіх проєктів, про які йшлося на засіданні, потребує додаткових джерел фінансування. На думку учасників зустрічі, такими повинні стати передусім надходження коштів на розвиток спорту від реалізації спортив-

Зліва направо: Артур Палатний, Сергій Бубка, Равіль Сафіуллін, Олексій Кайда.

ної лотереї, а також акцизних зборів від продажу алкогольних та тютюнових виробів.

За необхідної фінансової підтримки почнуть з'являтися майданчики і навіть басейни на селі. В сільській школі на Житомирщині, в якій побував Олександр Присяжнюк, буде вдосталь спортивinventарю. А поки що там є тільки один навіпущений волейбольний м'яч.

Крім того, депутати пообіцяли на законодавчому рівні

вирішити питання представлення спорту в телебаченні. Адже приклад українських перемог на найпрестижніших змаганнях — найкраща пропаганда здорового способу життя. Але, на жаль, останнім часом сім (!) великих телеканалів відмовилися від спортивних новин. Прикий факт.

Міністр молоді та спорту Равіль Сафіуллін подякував народним обранцям за їхні святі наміри.

«Такого об'єднання в українському парламенті ще не було, — сказав Равіль Сафіуллін. — Незважаючи на різні політичні погляди, приємно, що навколо питання розвитку українського спорту консолідується всі депутатські фракції і панує єдиний погляд: здорова людина — здорова нація».

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
Фото
Андрія НЕСТЕРЕНКА.

У КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ УКРАЇНИ

В'ячеслава Овчаренка обрано Головою

Учора таємним голосуванням на спеціальному пленарному засіданні суду було обрано нового Голову КС. Ним став В'ячеслав Овчаренко (на знімку). Спеціальне пленарне засідання суду відбулося у зв'язку із завершенням терміну повноважень Анатолія Головіна, обраного Головою Конституційного Суду України у липні 2010 року.

Нагадаємо, що відповідно до статті 20 Закону України «Про Конституційний Суд України» голова суду обирається зі складу суддів КСУ лише на один трирічний строк таємним голосуванням шляхом подання бюлетенів з будь-яким числом кандидатур, запропонова-

них суддями КСУ, та вважається обраним, якщо за нього проголосувало більше половини конституційного складу суддів.

Обмеження пені у споживчих кредитах не стосується фізичних осіб, якщо вони не підприємці

Обмеження пені у грошових зобов'язаннях подвійною обліковою ставкою Національного банку України, що діяла у період, за який сплачується пеня, поширюється на правовідносини, суб'єктами яких є лише підприємства, установи та організації незалежно від форм власності і господарювання та фізичні особи — суб'єкти підприємницької діяльності (підприємці). Таке тлумачення дав Конституційний Суд України (КС) у вчорашньому оприлюдненому рішенні.

Проблема полягала в тому, що судами можливе неоднозначне застосування частини преамбули ЗУ «Про відпівідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань»: в одних випадках дія Закону поширюватиметься лише на правовідносини, суб'єктами яких є виключно підприєм-

ства, установи та організації незалежно від форм власності та господарювання і фізичні особи — суб'єкти підприємницької діяльності, а в інших — поширюватиметься і на правовідносини, в яких вони є тільки одним із суб'єктів правовідносин між платниками і одержувачами коштів.

Окрім цього, КС рекомендував Верховній Раді України законодавчо врегулювати питання щодо встановлення справедливого розміру неустойки за прострочення виконання позичальниками — фізичними особами грошових зобов'язань у відносинах споживчого кредитування.

Цього самого дня КС оприлюднив ще одне рішення стосовно справи про відшкодування витрат на юридичні послуги у господарському судочинстві.

КС вирішив, що до складу судових витрат на юридичні послуги, які підлягають відшкодуванню юридичній особі у

господарському судочинстві, належать суми, сплачені такою особою, лише за послуги адвоката, якщо інше не передбачено законом.

Питання полягало в тому, що судами загальної юрисдикції неоднозначно застосовуються норми положення Конституції України щодо права кожного на правову допомогу та на вільний вибір захисника своїх прав, що має наслідком, зокрема, відмову у відшкодуванні в господарському суді судових витрат на юридичні послуги, надані не адвокатом, а іншим фахівцем у галузі права.

Артур АЛІЄВ.

Голова КМДА хоче зустрітись із лідерами опозиційних парламентських фракцій

Голова Київської міськдержадміністрації Олександр Попов запропонував керівникам опозиційних фракцій Верховної Ради Віталію Кличку («УДАР»), Арсенію Яценюку («Батьківщина») та Олегу Тягнибоку («Свобода») зустрітись у понеділок, 22 липня, та обговорити ситуацію, що склалася довкола проведення сесії Київради.

«Я переконаний у тому, що вам не байдуже благополуччя киян та розвиток нашого

міста. Тому звертаюся до вас із закликом сісти за стіл конструктивних переговорів. Через зрив пленарного засідання сесії Київради 11 липня сотні тисяч столичних лікарів, учителів, соціально незахищених киян позбавлені муніципальних надбавок, зупинено фінансування будівництва метрополітену, реконструкції Поштової площі, ремонту міських доріг та вирішення інших питань життєдіяльності міста», — зазначив голова

КМДА у відкритому листі до лідерів парламентських фракцій.

О. Попов також нагадав, що згідно із законодавством України лише Київрада має повноваження ухвалювати рішення про внесення змін до бюджету і Програми економічного та соціального розвитку Києва.

«Саме тому закликаю вас до відкритого й відвертого діалогу щодо проведення засідання сесії Київради, до порядку денного якого пропонується

внести виключно загальні соціально важливі питання життєдіяльності міста. Запрошую вас до перемовин 22 липня 2013 року», — йдеться у зверненні.

Утім, як напередодні зазначив Віталій Кличко, «УДАР» і надалі діятиме всіма методами, щоб не допустити проведення нелегітимної сесії Київради. «Брати участь у незаконних засіданнях наша фракція не збирається».

А от народні депутати від «Батьківщини»,

що обрані за мажоритарними округами у місті Києві, планують зустрітись з головою КМДА О. Поповим уже сьогодні. За повідомленням прес-служби «Батьківщини», під час цієї зустрічі планується обговорити ситуацію. Крім того, парламентарії вимагатимуть, щоб голова КМДА направив до Президента звернення з вимогою терміново призначити вибори міськради та міського голови столиці.

Сергій КОВАЛЕНКО.

Праліси Карпат потребують турботи

САМОВРЯДУВАННЯ

Головне питання порядку денного постійної комісії Закарпатської обласної ради з питань екології та використання природних ресурсів (на знімку) — виконання доручення Президента України щодо забезпечення сталого розвитку української частини українсько-словацько-німецького природного об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси Карпат та давні ліси Німеччини».

Учасники засідання, зокрема, голова комісії Михайло Цірик, заступник голови обласної держадміністрації Михайло Попович та перший заступник голови обласної ради Володимир Закурений разом з фахівцями всебічно обговорили низку питань. Насамперед, щодо можливості відновлення залізничного сполучення між містами Київ та Рахів. Це може бути реальним і без великих затрат, за умови

продовження курсування потяга Київ—Івано-Франківськ до Рахова, повідомили «Голосу України» в облдержадміністрації.

Також актуальною наразі є розробка плану заходів щодо забезпечення розвитку та благоустрою гірських населених пунктів Закарпатської області у зоні української частини букових пралісів Карпат задля розвитку туристично-рекреаційного потенціалу області.

ДОВІДКОВО

Букові праліси Карпат — транснаціональний серійний природний об'єкт, що складається з десяти окремих масивів, які розташовані вздовж осі завдовжки 185 км. Українсько-словацький об'єкт «Букові праліси Карпат» обіймає площу 77971,6 га, з яких 29278,9 га становлять заповідне ядро, а 48692,7 га — буферну зону. Понад 70 відсотків території об'єкта розташовано в Україні.

парком подано до департаменту заповідної справи Мінприроди України пропозиції до плану заходів, а також пропозиції про фінансування в рамках українсько-німецького про-

екту «Посилення системи природоохоронних територій України». А між Карпатським біосферним заповідником, Рахівською райдержадміністрацією та органами місцевого самоврядування нещодавно підписано меморандум про співпрацю в збереженні і сталому вико-

ту землеустрою щодо організації і встановлення меж території Карпатського біосферного заповідника.

Також учасники засідання обговорили проблеми збирання та утилізації побутових відходів на прилеглий території, забезпечення фінансування будівництва міжнародного навчально-дослідного центру з вивчення букових пралісів та стало-

Партій багато — порозуміння мало

РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

На початок травня на Хмельниччині було офіційно зареєстровано понад тисячу різних громадських формувань та організацій. 169 політичних партій, які увійшли до цього списку, мали б відігравати провідну роль у формуванні політичного життя краю. Однак переважна більшість їх існує лише на папері, подоляям не відомі навіть назви десятків із них.

Про будь-яку політичну активність говорити не доводиться. На слуху залишаються партія влади та опозиціонери.

Замість конструктиву — дошкульні шпильки

Якщо згадати найскандальніші події останніх місяців, то це — спалення прапорів опонентів. Започаткували цю сумнівну традицію свободівці, коли перед проведенням офіційного покладання квітів до пам'ятника Тарасу Шевченку в обласному центрі один з активістів ВО «Свобода» демонстративно спалив там прапор Партії регіонів.

Пізніше такі дії пояснив тим, що саме так хотів продемонструвати неприязне ставлення хмельничан до нинішньої влади. Однак насправді ані схвалення, ані гучної

підтримки з боку громадськості не було. Навпаки, навіть міське товариство української мови «Просвіта» засудило такі дії.

Суд також дав їм оцінку, засудивши палія до п'яти днів відбукання покарання не так за політичні принципи, як за злісну непокору міліції. А для однопартійців молодик став справжнім героєм.

Попри полярно різні оцінки такого вчинку з боку запеклих опонентів, його важко назвати політично культурним. Хмельничан дедалі менше цікавлять будь-які політичні витівки.

Найбільшу партійну стабільність нині демонструє Партія регіонів: її лави міцні, а голосування на сесіях рад різних рівнів стабільні. Проте і її пред-

ставники часом намагаються провести червоною ниткою думку, що нині над суспільством нависла начебто страшна загроза неонацизму.

Однак Хмельниччина ніколи не демонструвала будь-яких екстремістських настроїв. Не прагне до них і нині.

Менше єдності — менше симпатій

На відміну від провладної партії, опозиціонерам не вдається продемонструвати згуртованості. Відсутність загальнонаціонального лідера позначається на роботі фракцій ВО «Батьківщина» на місцях. Із їх лав час від часу вибувають вірні багнеті.

Своя п'ята колона з'явилась і в партії «УДАР», коли частина активістів, що брали участь у минулих виборах до Верховної Ради, почала вимагати розрахунків за проведеною роботою. Дехто розцінив цю акцію теж не інакше, як провокативну. Мовляв, саме в такий спосіб хочуть внести розкол у партійні ряди.

Деякі кажуть лише про борги. Хоча в партії переконують: свого часу більшість агітаторів погодилися працювати на громадських засадах.

Загалом з початку року в Хмельницькому пройшло не більш як півсотні різних зібрань, акцій та демонстрацій, організованих як політичними, так і громадськими та релігійними організаціями. Формально найактивнішою в цій роботі виявилась Комуністична партія — приблизно четверта частина заходів. Щоправда, збирати велелюдні мітинги не вдавалось. Однак свої погляди та оцінки з приводу багатьох соціальних питань комуністи намагалися висловлювати на центральній площі міста. А от найскандальнішими весь час були і залишаються представники ВО «Свобода». Саме їх протистояння із представниками Партії регіонів нерідко завершувалось втручанням правоохоронців.

Пересічні хмельничани дедалі більше демонструють свою ви-

важеність та поміркованість, дистанціюючись від будь-яких політичних сил. Хоча традиційно область надає перевагу саме опозиційним, а не провладним настроям. Це не можуть не усвідомлювати у провладній партії, а тому всіляко намагаються укріпити свої позиції. Добре розуміючи, що потрібні реальні зміни на краще в житті тисяч родин. А цього досягти непросто. Останнім часом за поданням голови ОДА до Президента в області замінено п'ятьох голів райдержадміністрацій, тобто четверта їх частина. На нових покладають нові надії. Вони мусять або досягти нових економічних, господарських та соціальних висот у своїх районах, або зуміти в будь-який інший спосіб переконати своїх земляків, що все змінюється на краще. Від цих переконань врешті-решт залежать результати майбутніх президентських виборів.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

ПРИВІТАННЯ

Шановні колеги!

«Голос України» вітає «Прикордонника України» із 70-річчям!

Створена в роки Великої Вітчизняної війни, газета пройшла славетний бойовий шлях, зробила великий внесок у загальну справу розгрому німецько-фашистських загарбників.

Вартові державних рубежів завжди подавали приклад відданості своєму народові. «Прикордонник України» зразка 2013 року — це не тільки джерело офіційної інформації, а й видання, яке не оминає увагою проблем сьогодення і водночас продовжує славетні традиції старшого покоління, виховує у молоді найкращі людські й професійні якості. Тому вашу газету знають не тільки у прикордонних підрозділах, її читають усі, хто вболіває за долю незалежної України, її майбутнє.

Бажаємо колективу видання міцного здоров'я, добробуту та нових творчих здобутків. Нехай ваші публікації будуть дієвою підтримкою для всіх, хто стоїть на варті державних рубежів України.

Колектив газети «Голос України».

СПІВЧУТТЯ

Пам'яті товариша

Перестало битися серце відомого українського радянського і партійного діяча, депутата Верховної Ради Української РСР дев'ятого—одиннадцятого скликань

Василя Олександровича СВЯТОЦЬКОГО.

Святоцький В. О. народився 30 жовтня 1920 року у місті Малин Житомирської області в сім'ї залізничника. Уродженець польського краю, Василь Олександрович пройшов великий і достойний життєвий шлях.

Із перших днів Великої Вітчизняної війни Василь Святоцький на підпільній і партизанській роботі, відповідальний секретар комсомольської бюро партизанської дивізії імені Щорса.

З 1945 року доля на все подальше життя зв'язала Василя Олександровича з галицькою землею. Завдяки своїм цілеспрямованості, працелюбності вчорашній випускник Всесоюзного заочного інституту інженерів залізничного транспорту зробив собі ім'я, працюючи нормувальником, інженером, секретарем партійної організації дистанції колії, помічником начальника служби по кадрах Львівської залізниці.

Початок шістдесятих років Василь Олександрович зустрічає на керівній господарській і партійній роботі. З 1961-го — старший інженер тресту «Львівжитлобуд», заступник керівника групи державного контролю Ради Міністрів УРСР по Львівській області. У 1963—1970 роках — перший секретар Самбірського міського комітету КПУ, другий секретар Львівського міського комітету КПУ. З лютого 1970 по 1971 рік — голова Львівської обласної ради професійних спілок. У 1971—1987 роках — другий секретар Львівського обласного комітету КПУ.

Василь Олександрович був справжнім лідером, високоорганізованим, професійним і відповідальним керівником, який усього себе віддав самовідданому служінню Вітчизні.

Держава високо оцінила його бойові та трудові заслуги. Він — кавалер ордена Вітчизняної війни II ступеня, двох орденів «Знак Пошани», орденів Жовтневої революції, Трудового Червоного Прапора, Дружби народів, нагороджений численними медалями.

Пішла із життя людина високого громадянського обов'язку, кришталевого сумління і щедрої душі.

Світла пам'ять про Василя Олександровича Святоцького назавжди залишиться в серцях усіх, хто знав його і любив.

Від імені комуністів Львівщини

Заступник Голови Антифашистського комітету України, Голова Львівського антифашистського комітету О. КАЛІНЮК, Герой Соціалістичної Праці, інвалід Великої Вітчизняної війни Т. МАХОНЬОК.

«...закохатися — це трапляється навіть з обережними людьми... Якщо ти сивий, лисий і нежонатий, то тобі краще й не думати про весілля. Бо оженишся з першою, яка попадеться, дурепою, аби лиш обманути самоту. Та ще, не дай Боже, з молодого. По-моєму, краще доживати віку старим холостяком».

Т. ШЕВЧЕНКО, з повісті «Художник».

«Не ймуть нам віри без хреста...»

Про Шевченкову «любу» з-під Ніжина

Є місія, до яких не заростає народна стежка. Є таке місце і в селі Липів Ріг. Це на славній землі чернігівській, неподалік від Ніжина.

Там, де село випити підійшло до гаю, на пронизливих вітрах часу колише свої правічні думи Шевченків дуб. Чого тільки він не бачив на своєму віку! Знає він бурі і люті грози, знає давні легенди і таємниці. Знає всіх поіменно Тарасових друзів і його ворогів. А найліпше, напевно, ту, якій так ніжно адресував палкі свої почуття одержимий поет:

Моя ти любо! Мій ти друже!
Не ймуть нам віри без хреста.
Не ймуть нам віри без попа
Раби, невольники недужі!..
Моя ти любо! Усміхнись,
І вольную святую душу,
І руку вольную, мій друже,
Подай мені...

Перша зустріч

У біографії Кобзаря колишнє кріпацьке село Липів Ріг увійшло неспроста. Змучений багаторічним засланням, поет прагнув створити свій запізнаний домашній затишок — і шукав собі пару («обов'язково хотів одружитися з простою селянкою: щоб була сирота, наймичка і кріпачка»).

Кобзареве оточення всіляко відвертало Шевченка від обрання його серця — липоворізької дівчини-сироти, кріпачки панів Макарових Ликерії Полусмак.

Де й коли приглянулася дівчина Кобзареві, єдиної думки ще нема: існує близько десяти версій.

Ніжинський наш дослідник, кандидат філологічних наук Г. Неділько в нарисі про перебування Шевченка на Чернігівщині датує цей факт 1859 роком. Він пише: «У Петербурзі 1859 року Шевченко познайомився із покоївкою В.Я. Карташевської — Ликерією...»

Якщо припустити, що автор виходив із спогадів тієї ж В. Карташевської, то ця версія, здається, не позбавлена істини. Прочитуємо: «На його біду, — згадує Карташевська, — у 59-му році мати приїхала до мене й привезла з собою Ликеру». Отже, названо рік приїзду новенької служниці в Петербург. Мемуаристка продовжує: «Вона йому (Шевченкові. — В.П.) дуже сподобалась». Проте коли «сподобалась», коли він звернув увагу на покоївку — у тому-таки 59-му чи в наступному році, — В. Карташевська не уточнює. Не уточнює також, коли саме прибула до неї Ликера в Петербург — на початку, в середині чи наприкінці 1859 року. Нічого не сказав про це й Г. Неділько.

Тим часом таке уточнення є. Ликеру привезли в Петербург наприкінці 1859 року — якраз «на різдвяні свята» [Дорошкєвич О. Трагедія самотного чуття // Життя й революція. — 1926. — №2. — с. 76]. Тобто в грудні (не раніш 25-го), як це й було насправді за старим стилем. Чи тоді, під час «свят», міг зустрітися з нею Шевченко? Так. Безумовно. Адже в сім'ї Карташевських він був часто.

Що ж до року зустрічі, то його більшість шевченкознавців називає 1860-м. Проте ніяких пояснень при цьому не ма-

пізнавши сирітську долю, малолітня Ликерка гірко поневірялася. А коли підросла, взяла її в поміщицький дім.

Макарови (Яків Гаврилович і Анастасія Олександрівна), крім липоворізької, мали також садибу в Ніжині. Яків Гаврилович (1799 р. н.) певний час головував у Чернігівській судовій палаті, був удостоєний ордену св. Анни і в чині надвірного радника всі останні роки свого життя мешкав на Ніжинщині. Анастасія Олександрівна (1808 р. н., дівоче прізвище Ракович) — уродженка полтавського краю. Її

жити був членом совета м-ра финансов...». Він співробітничав у тогочасних виданнях «Иностранное обозрение», «Современник», «Вестник Русского Географического Общества», «Основа».

Будучи діячем Громади українців у Петербурзі, він приятелював із Шевченком, з яким уперше побачився, припускають, ще в 1846 році. Саме тоді дорогою в Чернівці поет зупинявся на кілька днів у Ніжині. Адже цілком реально, що ніжинський ліцеїст міг не тільки зустрітися з Кобзарем, якого обожнювали студенти, а

велька служниця. За спогадом І. Тургенева, це була «дівчина, малоросіянка...; створіння молоде, свіже, трохи грубувате, не дуже гарне, але по-своєму привабливе, з чудовими білявими косами і тією чи то гордовитою, чи то спокійною поставою, яка властива її племені».

Середнього зросту, кругловида, трохи веснянкувата, кароока, дівчина викликала симпатію. Карташевські, та й сам М. Макаров чи не в першу чергу милуючись вродо сироти, не шкодували грошей, щоб одягти її в дороге українське вбрання. «Одних стрічок було на мені, — розповідала пізніш Ликера, — яких півсотні аршин та з десять низок намиста». Господарі, певно, вбачали в Ликері не що інше, як гарну іграшку для гостей.

Ликера, за її словами, «ні з ким з тих панів не балакала, бо не мала права». А коли Карташевські поїхали за кордон і дівчину залишили в прислугу рідним борзнянським сестрам Надії Забілі та Олександрі Куліш, про дороге вбрання не було вже й мови. «Я тоді жила в Стрельні з Кулішихою, — згадувала Ликера, — і було мені дуже погано...».

Щоб відвернути одруження, панське оточення вдалося до наклепницьких вигадок. Особливо рішуче ополчилася рідна сестра Олександри Куліш Надія Забіла.

«Як моя мати почула сю звістку, — читаємо спомин Забілиної дочки, — їй здавалося, що стеля звалилась на її голову...

— Боже мій, — скрикнула вона, не тямлячись від горя і здивування, — що ви задумали, Тарасе Григоровичу?! Хіба ви не знаєте, що то таке Ликера?! І тут відразу, не роздумуючи, вона розказала йому про Ликеру, що знала недоброго, і стала його намовляти, щоб покинув свій чудний намір».

Ликера, мовляв, дівчина легкодешна. В кімнатах нічого не робить. Довго спить. Часто ходить невмивана, нечесана, з брудною шиєю. Покинута своїм чоловіком, що закохався в Марію Маркович, Олександра Куліш підсипала перцю й собі. У розмові з поетом більше говорила поганого про Ликеру, ніж хорошого, а в розмові з Ликерою обливала брудом поета. «Ти його, — лякала, — не знаєш, він сибіряка й п'яниця». До спільного хору своїх сестер (Надії та Олександри) приєднався невдовзі Василь Білозерський.

Очевидно, діяв і ще хтось, кого ми не знаємо. Шевченко їх не слухав. «Тутешні земляки наші (а надто панночки), як почули, що мені Бог таке добро посилає, то ще трошки подурнішали. Гвалтом голосять: не до пари, не до пари, — а я добре знаю, що до пари», — писав він брату Варфоломію.

Варвара Яківна Карташевська запевняла поета, що «з морального боку вона (Ликера. — В.П.) нічого не варта» і «дуже ледача». Не відступала й Олександра Куліш. Із досить сумнівною шірістю вона листовно інформувала Макарова, що Шевченко «створив собі ідеал, а нам так боляче за нього». Кого ж вони всі хотіли висватати Шевченку, ніде в літературі не мовиться. Тим часом, познайомившись із Ликерою ближче, поет 27 липня 1860 року (за старим стилем) запропонував їй вийти за нього заміж.

30 липня надіслав М. Макарову за кордон листа з проханням дозволити його кріпачці одружитися з ним. 5 серпня написав вірш «Ликері» («Моя ти любо! Мій ти друже!...»). 22 серпня про свій намір створити сім'ю повідомив брата Варфоломія. Як бачимо, енергійно готувався до нового життя.

Макарови відпустили Ликеру на волю. А Шевченко далі дбає про свою обраницю: купує дещо на посаг; допомагає, щоб вона швидше видужала після простуди. Передає їй вовняні панчохи, теплу хустку, замовляє теплі черевики. Малює її портрет. 6 вересня Шевченко повідомив М. Макарова, що повернення того з-за кордону він перевів на квартиру. Того ж дня в окремій записці просить Н. Забілу передати Ликерині речі та паспорт і дякує їй за гарне ставлення до його любові. Проте поетові не щастить в одруженні. 17 вересня, за його словами, він «з своєю молодого, не побравшись, розійшовся». Хто правий? Хто винуватий?

Дослідник П. Зайцев пише: «Ні про один з інших моментів Шевченкового життя не збереглося стільки матеріалів, скільки про цей трагічний епізод. А проте в усьому цьому базатющому «архівному фонді» стільки неясного, заплутаного, суперечливого та загадкового, що критично розібратися в ньому і вилуцтити всю правду до кінця не лише важко, а в деяких окремих моментах просто неможливо».

Сьогоднішні опоненти часто роблять досить серйозні, а то й відверто провокаційні закиди. З точки зору моралі, Ликера, мовляв, не була ідеалом. А Шевченко?

У п'єсі «Назар Стодоля» Шевченко висміює сотника, що хотів видати дочку за старого полковника. Чому ж сам схилив до нерівного шлюбу, по суті, таку ж «дочку»? Адже Ликера була від нього молодша майже на 28 років. Чи правомірна така жертва своєю юністю?

— Ні, — кажуть одні. — Ликера вчинила неправильно, що такий видатний людині спочатку згоду на шлюб дала, потім відмовила. Їй не можна вибачити цього. Вона зрадила.

— Геній генієм, слава славою, а молодим — молоді, — кажуть інші. Де золота середина в цій

Ликера Полусмак. Фото 1870-х років.

батько був поміщиком у Пирятинському повіті.

За архівними даними, в 1855 році кріпаками Макарових рахувалися майже 300 селян (у 1861-му — близько 600). У тому-таки 1855 році їм належало понад 1400 десятин землі. Панська родина мала семеро дітей: Миколу, Олександра, Василя, Варвару, Марію, Єлисавету й Олену. Тому в маєтку не обходилося без служниць. Варвара (по чоловікові Карташевська), живучи в Петербурзі, приймала в своєму домі численних гостей, постійно влаштовувала літературні вечірки. Її близькими знайомими були Тургенєв, Анненков, Костомаров. Їй у підмогу мати й привезла свою кріпачку Ликеру.

Найстарший із синів Макарових Микола теж мешкав у Петербурзі. Про нього в Брокгауза і Ефрона сказано: «**МАКАРОВ (Николай Яковл., 1828—1892) — писатель. <...> М. служил в разных ведомствах и в конце**

й запросити поета в гості в липоворізький маєток своїх батьків.

Там, за переказами, під гіллястим Липівським дубом, що його тепер іменують Шевченковим, поет і Микола Макаров довгенько вели пообідню душевну розмову. Про що говорили? Кажуть, про волю. Про кріпосне право. Про те, що тільки вільна людина може бути щасливою.

А Ликера?

Тієї пам'ятної зими їй не було ще й повних чотирьох літ...

У Петербурзі в Карташевської (Макарової) на її вечорах Шевченко після заслання бував постійно. А якщо виникали якісь клопоти, «за ним завше посиляли карету...».

Із Варварою Карташевською він познайомився задовго до появи Ликери.

І ось на Малій Московській, 4, в її гостинному домі з'явилася но-

Що являла собою ця Тарасова наречена?

драматичній історії? Де істина?

Кинулася в Неву...

Зима минала. Починалась весна. І раптом — звістка про Тарасову смерть. У відчаї Ликера кинулася в Неву. Її врятували. Опинилася в лікарні — майже на чотири місяці.

Із Петербурга переїхала в Царське Село. Вийшла заміж за перукаря Яковлева, але не знайшла собі втіхи. Найповніші відомості про Ликерину долю збрала й подала канівський науковець З. Тарахан-Береза.

Отримавши волю, нещаслива Тарасова наречена трудилася все життя. Здебільшого знали її як швачку. Отже, не була тим ледащом, як про неї говорили наші «ширі» землячки. Не була нечепурою — мала пристойний «напівінтелігентний» вигляд (К. Широцький). Не належала до розпусниць. Та й чи могла липоворізка поміщиця привезти в подарунок дочці зовсім нікчемну служницю?

Звідси й висновок, якого дійшла Тарахан-Береза на підставі численних народних свідчень: «...те, що сказав народ про Шевченкову наречену, діаметрально протилежне тому, що сказало про неї поетове оточення».

...У Канів на могилу Тараса Ликерія спочатку навідувалася. Згодом переїхала назавжди.

До старості не втрачала привабливості. У Каневі її відвідували такі діячі культури, як Г. Затиркевич, Л. Ліницька, Тарасів правнук по сестрі Катерині Д. Красицький та інші.

До самої смерті опікувалася нею Л. Старицька. Зустрічі з цими людьми збагачували її духовно, розкривали їй очі на поета. Сама Ликерія дуже зворушливо виконувала пісню «Ой одна я, одна», яка нагадувала їй власну сирітську до-

любованій нею старій хаті на мальовничій вулиці Монастирок. Звідти до могили Шевченка було їй найближче.

«Було прийде на го-ру, — розповідали ті, хто її добре знав, — схилиться на білий хрест і плаче-плаче... І

Т. Шевченко. Портрет Ликерії Полусмак. Італійський олівець. 1860.

лю і яку також любив Шевченко.

Дехто вважав, що Ликеру за знайомство з Шевченком із столиці вислав сам цар. Був і поговір, що до Канева прибула вона для вигоди (щоб набити кишечні грішми від Тарасових шанувальників). У Каневі безталанна поетова наречена власної квартири не мала, часто переселялася. Дов-генько мешкала в об-

так цілісінський день, лише вечором іде до-дому».

Для шанувальників, що бували тут, гостинців не шкодувала. Справляючи панахиду, клала на могилу хлібну, яблука, цукерки. Наймала півчу з по-пом. Під час панахиди часто виносила коли-во. Давала його кож-ному, хто підходив, повторювала: «За Та-раса!...».

У книзі народних відгуків, що лежала в світлиці перед портре-том Шевченка, її влас-норучний запис про-мовистий:

«13 мая 1905 ро-ку приїхала твоя Ликера, твоя лю-ба, мій друже... Подивись на ме-не, як я каюсь».

Віку доживала в Ка-нівській богадільні. Там 4 (17) лютого 1917 року й зупинилося її серце. Ликерію похо-вали. Дещо з її речей зберегли канівські лю-ди. Зокрема, вишитий нею рушник, який не-біжчиця готувала Та-расові. Цей рушник є в Канівському музеї.

Липів Ріг. Близько 20 років тому автору цих рядків пощастило відвідати дві липово-різькі родини — Гали-ни Василівни Мацук і Катерини Леонтіївни Чепели. Галина Васи-лівна (дівоче прізвище Полусмак) воскресила в пам'яті давній сімей-ний спогад про свою далеку родичку.

— Батькова мати, — казала вона, — нам, онукам, розповідала, що колишня наречена Шевченка була з на-шого роду. Отам он на Козіях (так і досі зветься частина села. — В.П.) довгенько бі-ліла хата, де народи-лась Ликера. А коли Тарас Григорович по-мер, то, ідучи з Петер-бурга, зазирнула й у рідні місця. Батькову матір, щоправда, не застала. Тієї не було вдома — працювала в поміщика. І Ликера звернулася до сусідів, що жили поряд: «Пе-редайте мої гостинці

Уляні та її дітям. А я, скажете, буду в Каневі. Поїду на могилу Тара-са...».

За словами Галини Василівни, Ликерія, покидаючи Липів Ріг, попрощалася і з Ли-півським дубом. Обня-ла його, поцілувала й заплакала. Мабуть, задала своє сирітство, свою недолу, свої не-доспані ночі, як пра-цювала в панів Мака-рових.

— Маєток Макаро-вих, — зауважила Кате-рина Чепела, — стояв у густому парку. З ним поряд у напрямку річ-ки красувався глибо-кий рів, а з нього в не-бо підносився дуб — той, що зветься тепер Шевченковим. Рів за-горнули. А дуб — сто-їть!

Панські хорони склалися з двох буді-вель — кам'яної і де-рев'яної. У роки рево-люції селяни перетво-рили все це на руїни. Бо останній власник маєтку поміщик Роз-гонов жорстоко зну-щався з них. Маєток дістався в спадщину дочці Василя Макаро-ва — Євгенії. До пере-їзду в Липів Ріг одру-жений з нею Розгонов (Микола, 1830 р. н.) був комендантом Кер-чі. Дослужився до ге-неральського чину, пі-шов у відставку, осе-лився в маєтку Мака-рових і тут керував по-солдафонськи. За те село й віддячило йо-му...

Свою ж любов і ша-ну до співця народної долі увічнили не лише в назві дуба, якому, кажуть, вже триста літ, а й у згадках про Коб-заря та його наречену.

Вітадій ПРИГОРОВСЬКИЙ.

ського? Якоюсь мірою так. Але поет-подоля-нин не був епігоном Кобзаря.

Майже 12 років сво-го життя, сповненого важкої й виснажливої праці, віддав С. Рудан-ський Ялті. Тут він і спочиває на високому Полікурівському па-горбі.

Лікар і поет-патріот частину власної землі подарував Ялті для будівництва фонтану та водогону. Маємо на-дію, що в курортній столиці України Ялті знайдеться клаптик землі й для пам'ятника Степанові Рудансько-му — лікарю, поету, великому українцеві. Що буде повернуто на місце меморіальну дошку, зняту з будин-ку, де з сім'єю жив Ру-данський (Ялта, пл. Радіна, 18), й відкрито там меморіальний му-зей першого міського лікаря Степана Рудан-ського.

Ольга ЮРЧИШИНА, красзнавець, головний бібліотекар наукової бібліотеки Вінницького національного медуніверситету імені М.І. Пирогова; Олексій БОРЖКОВСЬКИЙ, підполковник медслужби, правничий племінник С. Руданського, лауреат «Всеукраїнської літературно-мистецької премії імені Степана Руданського».

ХРОНІКА

В мережі з'явився «Віртуальний архів»

На сайті Музею (http://museumshevchenko.org.ua/) з'явиться доступ-ний для вільного перегляду розділ «Віртуальний архів», де розміщено 138 оцифрованих архівних справ із фондосо-вищ Національного музею Та-раса Шевченка. З-поміж уні-кальних документів, що вхо-дять до цього архіву, — мет-рична книга 1795 року із за-писом про народження май-бутнього поета, екзаменаційні списки з Академії мистецтв в Санкт-Петербурзі, протоколи допитів, листування чиновни-ків тощо.

Реалізація проекту забрала приблизно місяць. Для скану-вання унікальних раритетів ви-користовували промислову специфічну технологію, яка за-безпечує безпечні умови для документів і передбачає вико-ристання безконтактного без-печного сканера та програм-ного забезпечення для оброб-ки електронних копій. Така технологія використовується для оцифрування музейних, архівних і бібліотечних фондів не лише в Україні, а й по всьому світу.

Окрім надання інтернет-доступу всім бажаючим, у рамках проекту було також встановлено інтерактивні стан-ції перегляду документів для відвідувачів Національного му-зею Тараса Шевченка.

«Віртуальний архів Т. Шев-ченка» входить до переліку за-ходів, запланованих до святку-вання 200-ї річниці з дня на-родження поета. Проект здій-снено за підтримки програми і Фонду Ріната Ахметова «Роз-виток України».

Факсимільне видання «Гайдамаків»

Видавництво «Критика» спільно з Інститутом критики та Інститутом джерелознав-ства НТШ-А та за підтримки Наукового товариства імені Шевченка в Америці здійснило публікацію першодруку Шев-ченкової поеми «Гайдамаки» у трьох книгах. Сюди входять: факсиміле «Гайдамаків» 1841 року; монографія професора Григорія Грабовича «Шевчен-кові «Гайдамаки»: Поема і кри-тика»; дослідження-коментар Олесь Федорука «Перше ви-дання Шевченкових «Гайдама-ків»: Історія книжки» (на знімку).

Олесь Федорук

Перше видання Шевченкових «Гайдамаків»

Історія книжки

Факсимільне видання «Гай-дамаків» відтворює першодрук із граничною точністю: кіль-кість сторінок, їх розмір, ґату-нок паперу і, найважливіше, текст.

Розвідка-інтерпретація з пера професора Грабовича по-новому й у глобальному контексті осмислює як рецеп-цію твору, так і його форму та зміст, а також роль поеми у становленні Шевченка як наці-онального поета.

У щедро ілюстрованому дослідженні-коментарі Олесь Федорука переглянуто та уза-гальнено друковані й архівні джерела, пов'язані з історією написання, виходу в світ і по-ширення поеми. У додатку вміщено критично вивірний текст першого видання «Гай-дамаків».

Видання нещодавно пре-зентовано в Національ-ному музеї Шевченка в Києві.

Два поети

У 2014 році святкуватимемо не тільки 200–річчя Кобзаря, а й 180–річчя Степана Руданського

Свого часу український поет-класик, міський лі-кар Ялти Степан Руданський (на знімку), аван-тажний службовими обов'язками та громадською роботою, збирав кошти на впорядкування могили Тараса Шевченка, що на Чернечій горі в Каневі.

Родич Кобзаря Вар-фоломій Шевченко розіслав 1000 знімків могили поета його ша-нувальникам. Отримав світлини і Руданський. У листі до приятеля-художника В. Коваль-ова у квітні 1869 року він писав: «Портрети могили покійного Та-раса получив і я од брата покійного — Варфоломія; всего 25 штук, продаю по два карбованці (Варфоло-мій назначив по кар-бованцеві, а я продаю по два), і коли усі роз-продам, пошлю йому гроші. Варфоломій пи-сав, що гроші за пор-трети підуть тільки на те, щоб поправити хрест на Тарасову мо-гилу, а може, вони пі-дуть і на що друге. Не-хай їм бог на все добре помагає».

С. Руданський — молодий сучасник Т. Шевченка. У 1846-му Тарас приїхав на Поділля для вивчення старожитностей. По-бував на Вінниччині та в Кам'янці-Поділь-ському.

У цей час Степан навчається в Шарго-родській бурсі Подільсь-кої губернії, а з 1849-го по 1855 рік — у По-дільській духовній се-мінарії, що в Кам'ян-

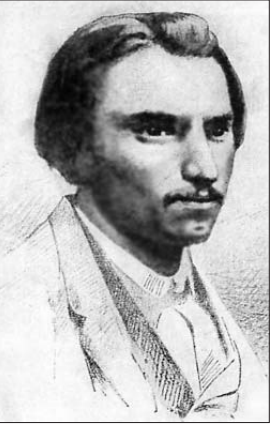
ці-Подільському. З 1855-го по 1861 рік — у Петербурзькій медико-хірургічній академії. Тоді там, після заслан-ня, знову працювали колишні кирило-ме-фодіївці: В. Білозер-ський, М. Костомаров, П. Куліш, а з 1858 ро-ку і Т. Шевченко.

І Шевченко, і Ру-данський здобули доб-ру освіту в столиці Ро-сійської імперії Петер-бурзі. Обидва напо-чуд гарно співали, ма-лювали, цікавилися пам'ятками старовини, фольклором. Урешті, творчість обох — важ-ливий чинник у фор-муванні патріотичної свідомості українців.

Чи зустрічалися Ру-данський із Шевчен-ком? Не знаємо. Відо-мо лише, що Рудан-ський підтримував зв'язки з художником В. Ковальовим, який навчався в Академії мистецтв разом із Шевченком та мешкав із ним на одній квар-тирі в Петербурзі. В Ялті познайомився з

управляючим цар-ським маєтком в Лівадії Я. Лазаревським, який знав Т. Шевчен-ка, лікував знаменито-го артиста Щепкіна, друга Тараса Григоро-вича.

Відомий україн-ський бібліограф Ми-хайло Комаров писав, що «читав не гірше, як і співав. Особливо лю-бив читати «Кобзаря», знав його напам'ять і часто балакаючи, на-водив то один, то дру-гий стих, щоб тим справдити свої слова».

Уперше кілька своїх творів С. Руданський опублікував у тижне-вику «Русский мир» (1859 р.). У 1861-му в Петербурзі вийшов у світ перший номер журналу «Основа». На його сторінках поряд із творами Шевченка і Костомарова, знаходи-мо й вірші Рудансько-го «Повій, вітре, на Вкраїну» та «Гей, би-ски!» під заголовком «Гей-гей, воли!» за підписом «Подольнин Ст. Руданський».

П. Куліш умовляв редакцію «Основи» не друкувати поезій

До старості не втрачала привабливості

Із підписанням меморандуму між Державною реєстраційною службою та Державним підприємством поштового зв'язку «Укрпошта» кількість відділень, у яких можна подати пакет документів до Укрдержреєстру, зросла на 14 тисяч, *повідомив голова Державної реєстраційної служби Дмитро ВОРОНА (УНН)*

30 листопада у Києві відбудеться дитяче Євробачення–2013, поінформував виконавчий директор конкурсу Владислав Яковлев. Це стало можливим завдяки тому, що торік українка Анастасія Петрик стала переможницею цього престижного змагання, *інформує прес-служба Європейського мовного союзу*

Звідки взяти гроші на «соціалку»

Увесь прибуток Чорноморського району Криму — з туризму, лівова частка якого припадає на приватний сектор, який не охоче ділиться з бюджетом. Тому грошей на «соціалку» хронічно не вистачає. Знаходити кошти у порожньому гаманці в районі навчилися після участі у спільному проєкті ЄС та ООН «Підтримка регіонального розвитку Криму». «Раніше під поняттям «регіональний розвиток» люди розуміли роботу влади, — пояснює заступник голови РДА Дамір Ібадулаєв. — Вони сиділи і чекали, поки їм проведуть воду й таке інше. Тепер люди розуміють, що ініціатива має йти від громади».

Піонером у цій справі стала бібліотека. Директор центральної районної бібліотеки імені Корсовецького Валентина Кисель почала писати проєкти. У підсумку за останні кілька років її установа виграла 7 грантів. Завдяки чому тут є і Інтернет, і нові поповнення, і електронний каталог, і навіть можливість безплатно вивчати англійську. Відповідно — є й відвідувачі. Адже море морем, а бажання почитати, перевірити електронну пошту, подивитися новинки на улюблених сайтах ніхто не відміняв.

Приклад виявився «заразним», і коли у Криму почав діяти проєкт ЄС та ООН з регіонального розвитку, до нього приєднався вже весь Чорномор-

ський район. Як результат, тут вже підготували декілька проєктів, один з яких особливо важливий — «Створення єдиної інформаційно-діагностичної мережі у закладах охорони здоров'я Чорноморського району «Телемедицина Тарханкуту». Якщо проєкт отримає фінансування, то, за словами керівника ресурсного центру розвитку громад району Тамари Дерев'янка, усі ФАПи зможуть терміново через скайп зв'язуватися з колегами з райцентру.

Завдяки міжнародним експертам у Чорноморському районі ухвалили й Стратегію стійкого розвитку до 2020 року, в якій визначили, які напрямки стануть пріоритетними. Наприклад, один із них —

екологічно безпечне вирощування марикультур — чорноморських мідій та тихоокеанських устриць. Щоб ця мета не залишилася «гарною паперовою ініціативою», писати проєкти та подавати їх до різноманітних фондів, агенцій та

міжнародних організацій зарубіжні експерти навчили 150 кримчан. Вони вже оформили 54 проєкти, з них 12 отримали фінансування на загальну суму 4,1 мільйона гривень.

Водночас у тих, хто бере на себе відповідальність,

проблем вистачає. Не на диктофон вони розповідають про те, що сьогодні зарубіжні партнери скорочують фінансування й знайти фонд, який виділить навіть невеликий грант, дуже складно. Крім того, багато проєктів співфінансуються

державою та міжнародними організаціями. Тоді як у бюджеті часто не вистачає грошей, щоб виконати свої зобов'язання. Але якщо вже громади беруться за якусь ідею, то, як показує практика, у той чи інший спосіб та все ж втілюють її у життя.

Крім того, що такі перетворення на ментальному рівні громади вкрай необхідні Україні сьогодні, вони стануть надзвичайно важливими й після укладання угоди про асоціацію між Україною та ЄС. «Ця угода спричинить серйозні зміни у політиці та економіці держави, — прогнозує керівник відділу програм допомоги Представництва ЄС в Україні Хосе Роман Леон Лора. — У новостворених умовах велику роль відіграватимуть саме місцеві громади». Зокрема, вони зможуть претендувати на співфінансування своїх проєктів з європейських фондів. Питання лише у тому, чи будуть регіони до цього готові.

Тетяна ПАСОВА.
На знімку: у центральній районній бібліотеці імені Корсовецького в Чорноморську.

Фото автора.

Туристи вважають за краще відпочивати самостійно

Цього року провести свою відпустку перед телевізором планує понад 47 відсотків наших громадян. А майже кожен п'ятий зізнався, що взагалі не має можливості відпочити. Такі результати дослідження Київського міжнародного інституту соціології. Серед тих, хто все-таки планував «змінити обстановку», найбільшою популярністю користувалися курорти України. У Крим і Карпати збирався поїхати майже 13% опитаних. А от закордон як варіант розглядали лише два відсотки українців. «Голос України» вирішив дізнатися, де, як і почім все-таки відпочивають наші громадяни.

— Найбільш затребувані напрямки влітку — Україна (Крим, Західна Україна), Туреччина, Єгипет, Греція, Іспанія, Болгарія, Хорватія, Чорногорія. Користуються попитом тури до Грузії, екскурсійні тури Європою, а також морські

круїзи, — розповів у коментарі «Голосу України» Олександр Новиковський, президент Асоціації лідерів турбізнесу України.

За його словами, при виборі туру наш турист звертає увагу насамперед на такі аспекти: безпека

напрямку, відсутність великих візових перешкод, зручний переліт і, звичайно ж, прийнятна ціна. Цього року прийнятними вважаються витрати на рівні 6500—7500 грн. на людину за тиждень відпочинку.

— Однак тут важливо розуміти, що, відправляючись на відпочинок до будь-якої країни, а особливо де не «все включено», потрібно мати при собі гроші з розрахунку в середньому 50 доларів на людину на добу, — пояснює Олександр Новиковський.

Тим часом, щороку дедалі більше туристів

їдуть на відпочинок за кордон самостійно. Індивідуальний туризм популярний у всьому світі, і він набирає обертів і в Україні. За підрахунками АЛТУ, кожен третій у світі і кожен десятий в Україні турист їде за кордон самостійно. Сам розробляє свій маршрут, вирішуючи, куди летіти, на скільки, що подивитися тощо. До того ж такий спосіб організації відпочинку ще й дає змогу заощаджувати. Як правило, йдеться про 10—20% вартості туру.

Але щоб грамотно спланувати поїздку, потрібно буде витратити не

одну годину свого часу. Сім'я Олександра й Ірини Шерстюк з Полтави вже три роки самостійно їздить на відпочинок до Європи. Побували у Болгарії, Румунії, Словаччині, Чорногорії. Цього року планують поїхати до Франції. І знову хочуть обійтися без послуг турфірми.

— Чи дешевше виходить? Сказати не можу. Як правило, ми складаємо такий маршрут, аналогів якому турфірми не пропонують. Але не дорожче — це точно. Проте питання не в ціні, а в комфорті: ми самі плануємо, коли і що дивитися, о котрій просядатися... Правда, готуватися до поїздки

довго, потрібно не один форум перечитати, — розповіла Ірина Шерстюк.

— Самостійне планування відпустки — це не моє, — зізнається киянка Наталя. — Для мене навіть зібрати документи на візу — проблема. Тому я обираю варіант для ледачих. Прийшов, обрав, заплатив.

У турфірмах запевняють: нині кожен може обрати варіант відпочинку для себе. Головне — було б бажання. Можна й у Криму за 100 гривень за ніч відпочити і в круїз за 10000 поїхати. Вам обирати.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

ФОТОФАКТ

Голова Миколаївської обласної державної адміністрації Микола Круглов (праворуч) вручив нагороди за багаторічну працю, високий професіоналізм й особистий внесок у соціально-економічний розвиток області працівникам освіти і культури, зокрема, артисту Миколаївського російського драматичного театру Анатолію Соколову.

Фото
Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Селяни подалися у наркоторговці

Співробітники Радивилівського райвідділу міліції задокументували злочинну діяльність кримінального дуету, який збував наркотики на території Рівненщини.

У них виявили більше семи кілограмів дурману: мелену макову соломку, сушене маковиння, марихуану. 19-річному мешканцю Радивилова, який збував наркотики, їх постачала 42-річна жінка із села Клекотів Бродівського району Львівської області, яка сама їх вирощувала.

Олександра ЮРКОВА.

Отримали зароблене

Працівникам Євпаторійського авіаційного ремонтного заводу виплатили заборговану заробітну плату. Завдяки втручання військової прокуратури, повідомив заступник прокурора євпаторійської прокуратури з нагляду за додержанням законів у війсьній сфері, заборговані з початку року 300 тисяч гривень працівники підприємства отримали повністю.

Ольга КОРОБКО, прес-секретар прокуратури Кримського регіону України з нагляду за додержанням законів у воєнній сфері.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Рекламу пересунуть

У Севастополі депутати підтримали ініціативу Департаменту ДАІ МВС України, схвалену Кабміном, про перенесення рекламних конструкцій подалі від проїжджої частини. На думку голови

ЦИФРА

15 тис. дол. неправомірної вигоди отримав лубнянський сільський голова (Великобрезнянський район на Закарпатті) за виділення двох земельних ділянок загальною площею двадцять соток. Момент передачі хабара зафіксували працівники міліції і вилучили кошти. Хабарнику загрожує позбавлення волі на строк від 5 до 10 років.

Василь НИТКА.
Закарпатська область.

постійної комісії міськради з питань молоді, спорту, культури та туризму Володимира Демченка, близько 90% реклами «підеш з дороги».

— Хоча існує думка, що постраждає цілий бізнес, проте людське життя важливіше, — аргументував В. Демченко.

Микола МАГДИЧ.

Вагітна — під колесами автомобіля

Молода мати, у якої підрастає двоє дітей, третю дитинку втратила через ДТП. Жінка була на 23-му тижні вагітності, коли сталася трагедія. Приблизно опівдні минулої середи, коли вона переходила дорогу біля центрального ринку в Тернополі, на неї наїхав автомобіль. За свідченнями очевидців, він рухався у завжди людному місці на високій швидкості.

За деякими даними, за кермом був ректор одного з тернопільських вишів. У ДАІ поки що не розголошують ім'я винуватця аварії. Потерпіла у важкому стані перебуває у Тернопільській міській лікарні швидкої допомоги. Її прооперували. Кримінальне провадження у цій справі здійснює обласна прокуратура.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Лікар прийде без виклику

В Івано-Франківську розпочалася оздоровча акція, під час якої медики відвідуватимуть своїх пацієнтів удома, не чекаючи на їхні виклики. Протягом 10 днів кожного місяця дільничні лікарі прийдуть до адресних пацієнтів, передовсім до лежачих хворих, інвалідів, людей похилого віку, чорнобильців та афганців.

За словами головного лікаря міста Тараса Масляка, кожен терапевт має чотири рази на рік відвідувати сім'ї, які за ним закріплені. Але останнім часом виявлено чимало випадків, ко-

ли місцеві дільничні лікарі просто фальсифікують медичну документацію, пишуть, ніби відвідували хворого, оглядали його, а пацієнти насправді не бачили своїх дільничних по три-чотири роки. Така ситуація, каже посадовець, є неприпустимою. І тому радить мешканцям міста, особливо коли в родині є проблемні хворі, до яких не приходять дільнична служба, звертатися особисто до нього. Таких лікарів, а також керівників територіальних поліклінік притягуватимуть до відповідальності.

Галина БРУХАЛЬ.

ФОТОФАКТ

У Києві до Дня незалежності буде введено в експлуатацію новий автовокзал на Одеській площі.

Фото Володимира ГОНТАРЯ/УНІАН.

ФОТОФАКТ

95 років тому була розстріляна сім'я російського імператора Миколи II. У Донецьку на перетині проспекту Панфілова та вулиці Рози Люксембург заклали перший камінь храму цесаревича Олексія — останнього сина правителя династії Романових.

Фото Ігоря ТКАЧЕНКА (Укрінформ).

Далекобійники проти корупції і поганих доріг

На одному зі їздів до Миколаєва водії-далекобійники минулої середи зібралися на стихійний мітинг і вимагали появи представника влади. Приводом для їхнього виступу стала заборона проїзду великовантажного транспорту в світлий час доби основними дорогами Миколаївщини. І це не єдина наболіла тема для далекобійників.

Зрозуміло, така заборона — захід вимушений, і проблему загалом не розв'язує. Більшість доріг області розбито, вони стали вже притчею во язицех для водіїв усієї країни. Транспорту через регіон, з огляду на його географічне положення, проходить дуже багато, а важкі вантажівки можуть остаточно знищити розм'якшене від спеки дорожнє покриття.

Але у водіїв свої аргументи — вони хочуть нормально працювати. Але відсутність цивілізованих стоянок для великовантажного транспорту, побори на дорогах, корупція на пунктах вагового контролю стали вже нормою сьогодення. Про все це далекобійники розповідали першому заступнику голови Миколаївської облдержадміністрації Геннадію Ніколенку, який, слід віддати йому належне, дуже оперативно прийшов на зустріч з водіями.

Представник ОДА запропонував протестувальникам написати офіційне звернення до облдержадміністрації, яка направить його разом зі своїм листом до Кабміну, з пропозиціями щодо врегулювання «нестиковок» на законодавчому рівні.

Ірина НЕЖИГАЙ.

В аеропорту у пасажирів виявили «радіаційний» годинник

Під час оформлення рейсу сполученням Донецьк—Москва в аеропорту шахтарської столиці спрацювала система радіаційного контролю «Янтар». Увагу співробітників аеропорту, а також митників і прикордонників привернув годинник, рівень гамма-випромінювання якого перевищував допустиму норму майже в 13 разів. Зі слів чоловіка, годинник, який використову-

ється у військовій техніці, було придбано на блошиному ринку для колекції. Як повідомив прес-секретар Донецького прикордонного загону Едуард Нікітенко, сьогодні 41 пункт пропуску для перетину державного кордону України обладнано стаціонарними та мобільними комплексами для виявлення ядерних і радіоактивних матеріалів. До кінця 2015 року передбачається

встановити таке обладнання ще у 29 пунктах. Перевірки на радіоактивність виявляються не зайвими: нещодавно в аеропорту «Сімферополь» у пасажирів вилучили корабельний годинник, рівень випромінювання якого перевищував норму у 100 разів.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Фото Державної прикордонної служби України.

ФОТОФАКТ

Голова Ради Міністрів АР Крим Анатолій Могилюв (у центрі) провів нараду з протипожежної безпеки в кримських лісах.

Фото Арвідаса ШЕМЕТАСА (Укрінформ).

Поліщукам смакуватиме угорський хліб

Хліб за угорською технологією та стародавніми рецептами випікатимуть у селі Сельц Дубровицького району, що на Рівненщині. Домашні буханці будуть без жодних хімічних домішок, їх вологість буде в рази нижчою, ніж у звичайних фабричних, тому вони зберігатимуться довше.

Селецький сільський голова Павло Голяга зазначає, що громада зацікавлена в реалізації проекту з пекарнею за угорським зразком, бо тут матимуть роботу близько сотні селян. А вже після розпаду когоспу-мільйонера багато людей залишилися без роботи. Тим часом інвестор планує не лише випікати оригінальний хліб, а й буде свій млин — у перспективі

ще й вирощуватиме зерно.

Добірні висівки для випікання популярного та соціального сорту хліба братимуть із власної борошномельні. В асортименті, крім традиційних хлібів, будуть також оригінальні — житні та з додаванням льону. А ось для випікання всіх різновидів використовуватимуть тільки дрова твердих порід та різновірневі за температурою печі.

Домашній хліб насамперед смакуватимуть місцеві родини. Він буде дешевшим, ніж привезений із Луцька й Рівного. Щоденно випікатимуть по 6300 паляниць вагою 830 грамів. Є також задумка пекти й сімейні двокілограмові хлібини.

Олександра ЮРКОВА.

СПОРТ

Веземо додому скриню нагород

У Казані (Росія) завершилася XXVII Всесвітня літня Універсіада. Про успіхи українських спортсменів ми оперативно повідомляли. Але приємно ще раз назвати імена наших чемпіонів.

Легка атлетика. Кузнецов Віктор (потрійний стрибок); Тімець Ганна (біг 400 м з бар'єрами); чоловіча команда — Перестюк Руслан, Смелик Сергій, Бодров Ігор, Корж Віталій (естафета 4x100 м); жіноча команда — Повх Олеся, Погребняк Наталія, Ремень Марія, П'ятченко Вікторія (естафета 4x100 м).

Бокс. Митрофанов Дмитро (до 75 кг); Гвоздик Олександр (до 81 кг).

Веслування на байдарках і каное. Каное четвірка — Вергелес Віталій, Камерілов Денис, Янчук Дмитро, Шеметило Едуард (1000 м, С4).

Фехтування. Харлан Ольга (шабля).

Академічне веслування. Довгодько Наталія (одиночка).

Спортивна стрільба. Нікандров Юрій (трап); Костевич Олена (25 м пістолет).

Плавання. Говоров Андрій (50 м батерфляй).

Медалі казанського карбу здобували спортсмени 63 країн. Назвемо ті держави, котрі увійшли до десятки найсильніших.

Фантастично виступили атлети Росії, котрі здобули перше місце: 292 медалі (155 золотих, 75 срібних, 62 бронзові).

2. Китай — 77 (26, 29, 22); 3. Японія — 84 (24, 28, 32); 4. Корея — 41 (17, 12, 12); 5. Білорусь — 40 (13, 13, 14); 6. **УКРАЇНА — 77 (12, 29, 36);** 7. США — 40 (11, 14, 15); 8. ПАР — 14 (7, 3, 4); 9. Італія — 44 (6, 17, 21); 10. Австралія — 16 (6, 4, 6).

Підбили підсумок «ЗОЛОТОМ»

Сучасне п'ятиборство. Дроздов (Польща). Чемпіонат Європи. На цих змаганнях досягнення українців досить вагомим. В індивідуальних змаганнях серед жінок «срібло» і «бронзу» вибороли відповідно **Ганна Буряк та Анастасія Спас.** Чемпіонкою стала угорка Софія Фольдгазі. У чоловіків першим став угорець Адам Мароші.

У жіночій естафеті перше місце розділили Угорщина та Велика Британія. **Збірна України** удостоєна срібної нагороди.

Останній день чемпіонату приніс нам грандіозний успіх: золоту медаль у змішаній естафеті вибороли **Вікторія Терещук і Павло Тимошенко**, котрі випередили дуети з Росії та Литви.

Блаттер хоче перенести ЧС-2022 на зиму

Футбол. Президент ФІФА Йозеф Блаттер підтвердив, що підтримує ідею перенесення на зиму чемпіонату світу-2022, а також повідомив, що внесе це питання на засідання виконкому організації. Інформує офіційний сайт FIFA.

«Чемпіонат світу має стати святом для людей, тому не можна грати у футбол за такої спеки. Можна знизити температуру на стадіонах, але не в усій країні. Час ще є, і я порушу це питання на виконкомі», — пообіцяв пан Блаттер.

Наприкінці березня глава медичного департаменту ФІФА Мішель Д'Гоог висловився проти проведення в літні місяці чемпіонату світу з футболу, який прийматиме 2022 року Катар, через сильну спеку. Цю точку зору підтримав і Йозеф Блаттер.

***

Контрольний матч. **«Кайсеріспор» (Туреччина) — «Шахтар» (Україна, Донецьк).** 1:2. Кайсері. Стадіон СК «Кадир Гас». 4 000 глядачів. 26 градусів. **Голи:** Моуче, 68 — Коста, 64, Майкон, 82.

«Шахтар»: Каніболоцький (Сарнавський, 80), Кобін (Кривцов, 72), Воловик, Чигринський, Ісмаїлі (Соболь, 60), Степаненко (Гюшман, 35), Тейшейра (Танковський, 86), Коста (Гришин, 86), Фред (Гречишкін, 72), Тайсон (Болбат, 72), Феррейра (Майкон, 68).

Випуск ІТ-фахівців для індустрії програмного забезпечення істотно відстає від поточних потреб за кількістю та якістю, не збігається за структурою та переліком пропозиції на ринку праці, *заявив голова Держінформнауки Володимир СЕМИНОЖЕНКО (Урядовий портал)*

Недофінансування закупівлі вакцин у 2009—2012 роках створило прошарок неімунізованих дітей. Вони потребують щеплення у наступних роках, *повідомляє прес-служба МОЗ*

ПРИВІТАННЯ

Колективу публічного акціонерного товариства «Металургійний комбінат «Азовсталь»

Сердечно вітаю вас з 80-річчям заснування металургійного комбінату «Азовсталь» — одного з провідних металургійних підприємств України.

Відрадно, що продукція «Азовсталі» займає значний сегмент на внутрішньому та світовому ринках металопродукції, а підприємство має потужний індустріальний і кадровий потенціал, поводить ефективну маркетингову політику, реалізує програми з модернізації та відновлення виробництва, впровадження сучасних технологій, постійно нарощує свій внесок у розвиток економіки держави.

Професія металурга по праву користується особливою повагою. Плавити метал — справа сильних, працелюбних, стійких духом людей. Як і багато поколінь гірників та металургів, ви будете індустріальну міць країни, а ваші успіхи в роботі свідчать про те, що вам під силу розв'язання будь-яких завдань.

Упевнений, що й надалі ви докладатимете максимум зусиль для зміцнення конкурентоспроможності української економіки та піднесення добробуту нашої держави. Дякую вам за професіоналізм та відданість своїй справі.

Нехай доля буде прихильною до вас і ваших близьких, щедрою на міцне здоров'я, особисте щастя, добро і родинне благополуччя!

Голова
Верховної Ради України
Володимир РИБАК.

Сталева формула успіху

Рішення спорудити на південному сході України новий потужний металургійний завод було прийнято 2 лютого 1930 року. Вже за кілька місяців у гирлі Кальміуса розпочалися масштабні будівельні роботи. А за три роки, 12 серпня 1933-го, доменна піч №1 заводу «Азовсталь» видала перший загон. Так почалася історія одного із провідних металургійних комбінатів країни.

Сьогодні ПАТ «Металургійний комбінат «Азовсталь», який входить до складу «Групи Метінвест», — сучасне високотехнологічне підприємство, де виготовляють широкий спектр продукції — слаби, товстий лист, сортовий і фасонний прокат, квадратну заготовку тощо. Лише тут в Україні виробляють залізничні рейки та рейкові скріплення. На підприємстві освоїли технологію плавлення понад 1200 марок сталі. Серед споживачів високоякісного товстолистого прокату — підприємства суднобудування, енергетичного і спеціального машинобудування, мостобудування, глибоководних споруд, із виготовлення труб великого діаметру для магістральних газо- і нафтопроводів, у тому числі — у північному виконанні. Нафтові й газові бурові вишки із азовсталіського металу працюють у багатьох кутках планети. А

весь товстолистовий прокат проходить стовідсотковий неруйнівний ультразвуковий контроль.

Святування 80-річного ювілею підприємства збігається із професійним святом — Днем металурга. Із комбінатом нині пов'язано життя понад 12 тисяч працівників. Останніми роками колектив омолоджується: лише торік на роботу прийнято 109 молодих фахівців. Для працівників підприємства розроблено навчальні програми із підвищення кваліфікації, тренінги і семінари, спрямовані на вдосконалення професійної майстерності. До кінця року «Азовсталь» надасть допомогу навчальним закладам Маріуполя в розмірі півмільйона гривень. Кошти спрямують на поліпшення матеріально-технічної бази учасників освітнього проекту «Школа—ВНЗ—комбінат», покликаного готувати майбутніх металургів зі шкільної лави.

Доменний цех.

Сьогодні однією з актуальних проблем і виробництва, і територіальної громади є дбайливе ставлення до навколишнього природного середовища. Металургійний комбінат уже зробив кроки в цьому напрямку: закрито мартенівський цех, три коксові батареї та ухвалено рішення про консервацію цеху агломерації. Таким чином, підприємство достроково виконало зобов'язання зі зниження викидів, зазначені в міській природоохоронній програмі.

І це — не єдиний приклад участі металургійного

підприємства у вирішенні актуальних для міста питань. «Ми розуміємо, що неможливо одночасно вирішити те, що накопичувалося роками, особливо в умовах кризи на світових ринках. Але «Азовсталь» поступово рухатиметься до поставленої мети. Комбінат і місто — єдине ціле. Тут живуть наші співробітники, наші сім'ї. Тут ходять до шкіл наші діти. Тому ми ніколи не підходили до своїх зобов'язань перед міською громадою формально», — зазначив

генеральний директор комбінату «Азовсталь» Енвер Цкітшвілі. 2013 року підприємство збирається витратити близько 10 мільйонів гривень на виконання соціальних зобов'язань, зазначених в угоді про соціальне партнерство з міською радою. Ці гроші стануть соціальною інвестицією бізнесу в розвиток території.

Ліна КУЩ.
Донецька область.
Фото надано прес-службою МК «Азовсталь».

На «Запоріжсталі» — ставка на молодь

Одне із найпотужніших металургійних підприємств України прийняло на роботу 140 молодих спеціалістів

До професійного свята комбінат «Запоріжсталь» традиційно порадував своїх працівників та ветеранів виробництва. Зокрема, лише на преміювання робітників та інженерно-технічного складу підприємства з нагоди свята металургів виділено понад 413 тисяч гривень. Ще 234 тисячі становить матеріальна допомога непрацюю-

чим ветеранам «Запоріжсталі». Тут варто додати, що забезпечення соціальних гарантій колективу підприємства є не декларативним, а діючим пріоритетом у роботі голови правління ПАТ «Запоріжсталь» Ростислава Шурми. Зрозуміло, що без помітних успіхів власне на виробництві й згадані високі соціальні виплати не були б можливими.

Зауважимо, що протягом першого півріччя цього року комбінат збільшив виробництво сталі на 3,4 тисячі тонн (порівняно з

тим самим періодом 2012 року), а прокату відповідно — на 34,5 тисячі. Таким чином, підприємство виробило за шість місяців 1866,4 тисячі тонн сталі та 1580,3 тисячі тонн прокату. Активна виробнича діяльність «Запоріжсталі» дала змогу перерахувати за тих самих шість місяців цього року до бюджетів всіх рівнів майже 394 мільйони гривень, із них до місцевого бюджету надійшло понад 129 мільйонів. Зауважимо, що минулого року згадані показники становили майже 376 міль-

йонів гривень і 124,5 мільйона відповідно.

До сказаного варто додати і таке: тільки на літне оздоровлення дітей співробітників «Запоріжсталі» підприємством цього року виділено 4,3 мільйона гривень. У цьому плані керівництво комбінату дивиться у майбутнє: адже ще одним пріоритетом підприємства є ставка на молодь. До слова сказати: тільки цього року виробничу практику на заводі пройшли 240 студентів і 87 учнів професійного ліцею, а на роботу вже прийнято 140 молодих спеціалістів.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

І пляжний комфорт, і гроші в бюджет

ЛІТО-2013

Навіть усім відома дешевина сільських курортів на Чорноморському й Азовському узбережжях Херсонщини віднедавна приваблює дедалі менше відпочивальників. І цьому є логічне пояснення: побувавши в Єгипті чи Туреччині, люди вже не готові платити за брудні пляжі, відсутність сервісу й небезпечне море, де з дня на день прибрано уламки бетону й металоконструкцій. Втратою відпочивальників, а разом з ними бюджетних доходів, занепокоїлися й у чорноморському селищі Лазурне на Херсонщині. Комунальний пляж тут відверто недоглянутий, дороги до нього розбиті, а грошей на приведення інфраструктури в порядок в органу місцевого самоврядування не було. Вихід залишався один — підшукаати інвесторів, але не за рахунок примітивного продажу всього і вся.

Обговоривши проблему, депутати селищної ради вирішили залучити до благоустрою прибережної зони місцевих підприємців і власників оздоровниць, причому на взаємовигідних основах. Ще у травні нинішнього року на сесії Лазурненської селищної ради за прикладом Одеси, Броварів і низки міст Криму вони ухвалили рішення №420: здати об'єкти благоустрою в оренду для того, щоб орендарі підтримували в порядку грибки, роздягальні, біотуалети, забезпечували прибирання сміття і роботу фонтанчиків з пит-

Яна Щигурова.

ною водою за рахунок доходів від здачі у найм шезлонгів, відкриття виносних торгових точок з продажу прохолоджувальних напоїв і морозива, але з обов'язковим вільним доступом відпочивальників на пляж. Причому з самого початку не планувалася співпраця з якоюсь однією «підкришною» фірмою-монополістом. Селищна рада розділила комунальний пляж на 45 невеликих ділянок благоустрою й уклала договір на проведення аукціону з їх здачі в оренду з установою «Тендерна палата Херсонської області».

Тендерна палата Херсонщини допомогла оформити паспорт, провести оцінку цих об'єктів і підготувала процедуру торгів, які відбулися наприкінці червня. Переможцем визнали 31 учасника. Серед них і приватні підприємці, і торговельні фірми, і державні заклади, що мають біля пляжів свої оздоровниці. Наприклад, Київський національний політехнічний університет, Херсонський державний університет, Херсонський державний аграрний університет. Тож у результаті конкурсу для орендарів спочатку було закладено рівні умови конкуренції в інтересах пересічних споживачів. Результати торгів було затверджено рішенням сесії селищної ради від 1 липня 2013 року №446.

Зрозуміло, у контрольних органів виникло запитання: чи мають право місцеві територіальні громади надавати в оренду щось, що перебуває на березі природної водойми? Відповідь: землю — ні, а от комунальні об'єкти благоустрою — цілком. Адже пункт 3 статті 10 Водного кодексу України стверджує: «До відання сільських, селищних, міських і районних у місті рад... належить установа правил загального користування водними об'єктами...» Отже, користуватися передбачає і організацію благоустрою. І тепер пляж, на втіху відпочивальників, буде схожим на комфортне місце відпочинку, а територіальна громада ще зможе на цьому заробити. Адже плата за оренду об'єктів (ділянок благоустрою) за сезон становить понад 405 тисяч гривень. Які, знову ж, можна буде направити на розвиток селищної інфраструктури, яка занепадає.

Яна ЩИГУРОВА,
директор установи «Тендерна палата Херсонської області».
Херсон.

Пошук цінового компромісу на зерновому ринку

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Асоціація фермерів та приватних землевласників уже звернулася з клопотанням до уряду втрутитися в ситуацію з тим, щоб стабілізувати ціни на зерновому ринку всередині країни. Тут стверджують, що фермери витрачають на вирощуванні тонни пшениці щонайменше 1500 гривень, тоді як сьогодні вимушені продавати нижче від її собівартості. Це так, хоч ситуація у різних регіонах відмінна, є господарства зі значно вищою, а є — з нижчою собівартістю зерна: все залежить від того, що сіяли, як визріло і скільки та чого зібрали. Але про спекулятивні віяння на ринку згадали навіть на засіданні уряду.

А що ціни сьогодні не спонукають аграріїв торгувати, то це правда. Судячи зі зведень Держзовнішінформу, вище за 1,5 тисячі гривень зернотрейдері готові давати в причорноморських та приазовських портах лише за контрактами на зерно врожаю 2013 року (включно з кукурудзою) і, звісно, за ячмінн, який користується на зовнішніх ринках підвищеним попитом.

Фермери і землевласники пропонують активізувати роботу Аграрного фонду з тим,

щоб привести ціни до рівня минулого маркетингового року — тоді пшеницею третього класу торгували за ціною, що перевищувала 1800 гривень за тону. За словами міністра аграрної політики та продовольства Миколи Присяжнюка, держава стоїть на боці виробників. І вживає заходів для підтримки аграріїв. Аграрний фонд ще до початку жнив закупив близько 1 мільйона тонн зерна, а Державна продовольчо-зернова корпорація вже фінансує сілгоспвиробників через механізм форвардних закупівель (сплачено 940 мільйонів гривень). На думку міністра, ціни стабілізуються, як тільки корпорація розпочне закупівлю зернових під врожай 2014 року за форвардними контрактами.

Фермери наче кивають головами на знак згоди. Вони краще за інших розуміють, що корпорація як державний трейдер також не відмовиться від такої потужної конкурентної складової нашого зерна, як його невисока вартість порівняно з іншими пропозиціями на світовому ринку. А відтак пошук цінового консенсусу на зерновому ринку триває.

Віктор ГРИНЕВИЧ.

З вини російських прикордонників загинули наші моряки

Міністерство закордонних справ України вручило ноту посольству РФ у зв'язку з непропорційністю дій російських прикордонників стосовно українських моряків, повідомляє МЗС України.

18 липня 2013 до МЗС України було викликано Тимчасового повіреного РФ в Україні Андрія Воробйова у зв'язку з інцидентом, який стався 17 липня в акваторії Азовського моря. Тоді катер російської прикордонної служби зіткнувся з українським маломірним судном, у результаті чого двоє громадян України загинули, двоє пропали безвісти, а один одержав поранення.

Українська сторона вимагає провести всебічне й об'єктивне розслідування цього інциденту за участі українських та російських компетентних

органів, а також вжити заходів з недопущення подібних випадків у майбутньому.

У відповідь російська сторона висловила співчуття у зв'язку з інцидентом, а також запевнила, що з її боку буде вжито необхідних заходів із метою забезпечення належного розслідування інциденту. Російська сторона також запевнила, що надасть всебічне сприяння лікуванню потерпілих, пошуку зниклих безвісти, а також репатріації тіл загиблих українських громадян, передає «РБК-Україна».

ФОТОФАКТ

У Міжнародному центрі миротворчості та безпеки (МЦМБ) Академії сухопутних військ, що на Львівщині, розпочалися українсько-американські двотижневі навчання «Репід Трайдедент-2013». Понад 1300 військовослужбовців із 19 країн перейматимуть досвід колег та відпрацьовуватимуть свою майстерність у військовій справі.

Фото Євгенія КРАВСА.

«Завжди з польсько-українських конфліктів користався хтось третій»

ОГЛЯД ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ

Провідну увагу західних медіа протягом тижня було присвячено Волинській трагедії 1943 року. Зокрема, такі впливові ЗМІ, як газета «Вашингтон пост», британський тижневик «Економіст», інформаресурси Бі-Бі-Сі та «Єврорьюз», детально інформували про історію та причини зазначених трагічних подій, про ухвалений нещодавно польським сеймом відповідний документ, а також про інші події довкола 70-річчя волинського кровопролиття.

Наприклад, «Економіст» з посиланням на авторитетних експертів привертає увагу до глибших історичних коренів згаданої трагедії, насамперед до політики польських властей в міжвоєнний період. «Вона, — зазначає газета, — стала явно антиукраїнською після смерті маршала Пілсудського в 1935 році. Українців почали виганяти з державних посад, жорстоко придушувалися виступи робітників, руйнувалися православні церкви, а їх вірників насильно примушували приймати католицизм».

Бі-Бі-Сі тим часом детально процитувала звернення Президента

Польщі Броніслава Коморовського, яке він виголосив у Луцьку після завершення молебню у пам'ять загиблих. У своєму зверненні, підкреслює це британське медіа, президент Польщі звернув увагу присутніх на те, що Волинська трагедія — тема не лише двох держав. «Варто пам'ятати, — цитує Бі-Бі-Сі польського керівника, — завжди з польсько-українських конфліктів користався хтось третій. Хтось, хто завжди зазіхав на нашу незалежність, на нашу свободу».

Та сама Бі-Бі-Сі повідомила про виступ перед членами американського Конгресу новопризначеного посла в Україні Джефрі Пайята. У своїй промові американський дипломат відзначив, зокрема, що лідерство Президента Януковича на саміті з ядерної безпеки у 2010 році є прикладом для країн у всьому світі, а рішення України позбутися ядерної зброї було одним з найбільших досягнень для миру в Європі за останні 20 років. Американський посол також пообіцяв докласти зусиль, заохочуючи український уряд скористатися історичною

можливістю європейської інтеграції.

РІА «Новості» повідомило, що, за висновком Світового банку, Росія зайняла п'яте місце у списку найбільших світових економік з урахуванням паритету купівельної спроможності за підсумками 2012 року, з показником у 3,4 трильйона доларів. Крім того, російське інформагентство підкреслило: найвищу позицію за цим показником серед партнерів по СНД зайняла Україна — 38-ме місце з 338,2 мільярда доларів, на десять рядків нижче розташувався Казахстан із 233,3 мільярда доларів, а Білорусь з

показником у 147,7 мільярда доларів опинилася на 58-му місці.

«Нью-Йорк таймс» та «Вашингтон пост» вмістили на своїх шпальтах великі статті, присвячені героїчному життєвому шляху легендарної льотчиці українського походження, Героя Радянського Союзу Надії Попової у зв'язку з її нещодавною смертю на 91-му році життя. Видання також цитують слова співчуття Президента України Віктора Януковича рідним і близьким льотчиці, в якому він назвав життя героїні прикладом беззавітного служіння Батьківщині, наголосивши, що її подвиги в роки

Великої Вітчизняної війни та самовіддана праця у мирний час ніколи не будуть забуті.

«Німецька хвиля», коментуючи запровадження в Україні нових мит на імпорт автомобілів, зазначає, що нічні українські компанії почуваються впевненіше на ринку. «Водночас, — наголошує німецький інформресурс, — автопром України залишається складальним цехом для автовиробників з інших країн. Власних високотехнологічних розробок в галузі нема, й мита ситуацію тут не змінять».

Підготував
Ігор ІЦЕНКО.

Добросусідський фестиваль під загрозою зриву через «яєчний скандал»

Віт польського прикордонного села Мірче Лех Шопинський відкликав свою згоду на участь в українсько-польському фестивалі «Дні добросусідства», який проводився на Волині вже п'ять років поспіль. Про це повідомляє польського інтернет-порталу Gazeta.pl. Як пояснило видання, приводом для цього став напад на Президента Польщі Броніслава Коморовського під

час його приїзду до Луцька 14 липня, а також засудження Волинською обласною радою постанови польського Сейму щодо Волинської трагедії 1943 року.

У розміщеній інформації на сайті гміни (найменша адміністративна одиниця в Польщі) віт також нагадує про заяву Волинської облради, яка засудила постанову польського парламенту щодо подій на Волині в 1943 році. В ній, зокрема, йдеться

про те, що українці «вели боротьбу на своїй етнічній території за власну незалежність проти різних окупантів».

За словами віята, в атмосфері, де окупанти називають по-звірячому закатованих жінок, дітей і старих, спільне святкування було б лицемірством. Він також стверджує, що рішення про відкликання участі у фестивалі є його особистим.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

ФОТОФАКТ

На острові Сюшань, розташованому в східно-китайській провінції Чжецзян, молодь зібралася у природному грязьовому парку, щоб обмазати, поваляти й покидати одне в одного лікувальним місивом.

Фото Xinhua/Укрінформ.

ПЛАНЕТА

Енергетика потребує нової моделі функціонування

Створення конкурентоспроможного ринку атомної енергетики підтримують 14 із 28 країн ЄС. Таку інформацію повідомила Ольга Кошарна, провідний науковий співробітник відділу енергетичної безпеки Національного інституту стратегічних досліджень, на засіданні робочої групи щодо розвитку енергетичного сектору на основі досвіду Євросоюзу.

Після аварії на АЕС «Фукусіма» в 2011 році ряд провідних країн світу оголосили про намір скоротити використання ядерної енергії, проте водночас відмова від неї може мати серйозні наслідки для витрат цих країн на імпорт викопного палива, для цін на електроенергію і для рівня зусиль, необхідних для досягнення кліматичних цілей, зазначає науковець. Також додає, що розрахунки Європейського атомного форуму підтверджують вірогідність найвищої вартості електроенергії на ринках з найнижчою часткою АЕС. «Україна власними ресурсами задовольняє енергетичні потреби на 45%. Хоча існує низка чинників, які суттєво ускладнюють таке забезпечення. Це дискримінаційна тарифна політика, заборгованість за поставлену продукцію, невиконання низки заходів програми підвищення безпеки атомних станцій тощо», — зазначає Ольга Павлівна.

Європейським досвідом та рекомендаціями стосовно розвитку енергетичного сектору з учасниками робочої групи поділилася директор з міжнародних зв'язків Департаменту енергетики Міністерства економіки Словацької Республіки Алена Закова. За її словами, пріоритетними завданнями реалізації державної політики України в цій сфері мають стати активізація процесу виконання Україною зобов'язань в Енергетичному співтоваристві та внесення відповідних змін до законодавчої і регуляторної бази, впровадження повномасштабного конкурентного ринку електроенергії України, урегулювання тарифної політики, а також безпека екології.

У свою чергу, представник Української енергетичної біржі Андрій Перевертаєв наголошує, що Україна має перейти до нової моделі енергетичного ринку. «Суть цієї моделі включатиме такі цілі, як забезпечення вільного вибору енергопостачальника споживачем, забезпечення рівних умов доступу до енергетичного ринку, формування економічно обґрунтованих тарифів на послуги, збільшення капіталізації активів у ПЕК, а також посилення конкуренції на внутрішньому ринку».

Юлія КІНЗЕРСЬКА.

Мистецький табір зібрав таланти

Закарпатський міжнародний мистецький табір народної творчості зібрав на літній відпочинок понад сотню обдарованих і талановитих дітей. Дівчатка та хлопчики приїхали як з Виноградівського району області, так і з сусідньої Угорщини.

Заклад функціонує на базі Пийтерфолівського ліцею. Заснував його ще в 1994 році директор музичної школи села Пийтерфолво Людвиг Пал. І от уже 18 років поспіль цей табір скликає юні таланти для занять з гри на музичних інструментах. Крім того, також вивчають мистецтво народних танців, народного співу, ремісництва, дитячих забав та ігор.

Нещодавно тут під керівництвом директора школи мистецтв Габора Гомоки організовано зустріч фольклорних колективів Виноградівського, Тячівського районів, а також із Угорщини.

— Це було чудове і видовишне свято народного мистецтва, — переконана начальник відділу освіти, молоді та спорту Виноградівської райдержадміністрації Терезія Тодавчич. — Так підростаючому поколінню прищеплюється любов до традицій діда, до невимрущого джерела фольклору.

Василь НИТКА.

Закарпатська область.

Протягом першого півріччя органи Держфінінспекції України забезпечили відшкодування втрат фінансових та матеріальних ресурсів держави на суму 762,8 мільйона гривень. Значну частину становлять компенсації втрат, виявлених у попередні роки, *повідомляє прес-служба Державної фінансової інспекції*

Проект міської кільцевої дороги навколо Києва на ділянці Київ—Бориспіль планується реалізувати на умовах державно—приватного партнерства, зокрема, концесії, повідомив віце—прем'єр—міністр України Олександр ВІЛКУЛ (*прес-служба віце—прем'єр—міністра*)

Учасників акції пустили до очільника МВС

13 учасників акції протесту під будівлею МВС пустили на зустріч з міністром Віталієм Захарченком, повідомляє інтернет-портал LB.ua. За словами заступника керівника прес-служби МВС Івана Бабаєва, більше в залі міністерства місць немає. Серед тих, хто потрапив на зустріч з міністром, були

три депутати — свободівець Леонід Ємець та два УДАРівці Сергій Каплін та Валерій Пацкан. Журналістам бути присутніми на зустрічі не дозволили. Мовляв, для представників ЗМІ пізніше буде проведено брифінг. Нагадаємо, на акції під стінами МВС у Києві зібралось близько 250 осіб, зокрема представники опозиційних політичних сил.

Вулиця Героїв Вradіївщини, 122

ПРО ЩО ГОВОРЯТЬ

Не «Петрівка, 38», але теж на слуху! Вулиця з такою символічною назвою «червоною ниткою» проходить через усю Вradіївку. А в самому центрі селища, на площі навпроти райунівермагу, розташовується практично весь тутешній «силовий комплекс»: прокуратура, міліція, ДАІ. Епіцентр недавніх подій має адресу — вул. Герoїв Вradіївщини, 122.

Це був не штурм

— Я закінчив військове училище й чітко знаю, що таке штурм — і в теорії, і на практиці. Ось дивіться самі. Ми знову й знову уважно переглядаємо кадри тієї вже істо-

ричної ночі на площі перед райвідділком. Валентин — колишній офіцер, він аналізує «вradіївську ніч» зі своєї, професійної точки зору. І відео про це в нього ціла добірка: тоді ще мало журналістів доїхало із професійними камерами, усе більше знімали самі вradіївці, на мобілки, зате з найрізноманітніших ракурсів. І багато чого чудово видно на цих випадкових кадрах.

Чітко видно, наприклад, підбурювачів у тісному людському кільці. Місцеві кажуть: це або бандити, або міліцейські «стукачі» — причому, одне другого не виключає. Кілька людей вочевидь підігрівали тих, що зібралися. Кілька — і їх досить багато — навпаки, намагалися напоумити гарячі голови, зупинити, не дати увірватися до райвідділку, де в цей час ховався Д. і били двох хлопців, випадково вихоплених з юрби.

Зупинили. Адже лише один крок на територію міліції — і в тієї з'явилось б законне право захищатися «по-дорослому». На той момент у Вradієвку вже були стягнуті значні сили «Беркута». Вradіївка Лідія розповідає, що поруч, на території сільгосптехніки, з вечора стояли два автобуси із приїжджими «беркутятами»:

— Вони не пускали наших дівчат корів подоїти. Так і залишилися корови до ранку недоєні.

Бійці «Беркута» були й у дворі райвідділку, чекали команди атакувати. Отоді б уже справді пролилася кров. Кому потрібна була бійня у Вradіївці? А те, що її планували, в селищі ніхто не сумнівається. Провокації почалися ще раніше, біля будівлі суду, а вже на площі перед райвідділком їх було більше, ніж достатньо.

Хто приніс на площу пляшки із запальною сумішшю? Люди не планували воювати, і коли вже зовсім допекло, почали шпурляти у вікна, двері, ворота те, що потрапляло під руки: каміння, яйця... Але ж хтось спеціально зробив «коктейль Молотова» — готувався...

Багато запитань, але вradіївці хочуть розібратися в них самі. Не те, щоб вони не вірили у торжество закону й справедливості. Триває слідство, буде відкритий суд — і це правильно. Але й самим розслаблятися ніяк не можна. До речі, у документальних кадрах «вradіївської ночі» не видно п'яних, і очевидці в один голос говорять: не було п'яних на площі. І політиків не було — це вони потім уже понаїхали...

До речі, ще деталь. Після багатолюдного «штурму» уціліли клумби перед райвідділком, їх не витоптали, там і нині буйно цвітуть петунії.

За що його так?

Багато запитань. Але найзагальніше для мене і, мабуть, для всіх: чому так вигороджували Д.? Із самого початку й, у принципі, дотепер. Хто він такий, щоб солідні дядьки, при великих чинах і погонах, готові були заради нього ризикувати не тільки кар'єрою, а й навіть самою свободою? Та хоч би чий він був хрещеник, кум, сват, брат — не варте воно того. Кажете, вони захищають не Д., а систему? Можливо, але інстинкт самозбереження однаково мав би бути сильнішим... Але ж якби його затримали відразу, разом із двома спільниками, не було б у Вradіївці бунту. Чому його тоді не затримали?

ЗАКІНЧЕННЯ НА 13-Й СТОР.

ФОТОФАКТ

Учасники вradіївської ходи провели мітинг під МВС у Києві. Протестувальники вимагали відставки міністра внутрішніх справ Віталія Захарченка, переатестації усіх працівників правоохоронних органів і притягнення до відповідальності міліціонерів, причетних до порушень закону та прав громадян.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЗВЕРНЕННЯ

Щодо стану Державної системи управління безпекою судноплавства

Вельмишановний Вікторе Федоровичу! Морська спільнота України уважно відстежує дії державних органів стосовно своєчасного і ефективного впровадження в національне законодавство вимог міжнародних конвенцій з питань роботи моряків. Зараз увагу привернуто до впровадження вимог Манільських поправок до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти (ПДНВ) 1978 року, які набрали чинності з 1 січня 2012 року, а термін їх повного впровадження встановлено до 1 січня 2017 року. Дипломування моряків — це частина галузевого єдиного технологічного процесу забезпечення безпеки судноплавства. Постановою Кабінету Міністрів України від 07.10.2009 р. №1137 встановлено, що загальне керівництво Державною системою управління безпекою судноплавства здійснюється Кабінетом Міністрів України через Міністерство інфраструктури України. Вказане міністерство також несе відповідальність за виконання зобов'язань держави за міжнародними конвенціями Міжнародної морської організації, виконує функції Морської адміністрації України. На теперішній час в Мінінфраструктури розроблено низку нормативних документів, спрямованих на впровадження нових міжнародних вимог. Во-

ни орієнтуються на чинну організаційну систему підготовки і дипломування моряків. Проте останнім часом замість планомірної скоординованої стратегічної роботи причетних міністерств щодо приведення національної нормативної бази у відповідність до міжнародних вимог деякими відповідальними державними службовцями обговорюються часткові організаційні питання стосовно структурних змін у дипломуванні моряків. Наприклад, на нарадах обговорюються можливості ліквідації Координаційної ради з питань підготовки та дипломування моряків, а також зміни відомчого підпорядкування Інспекції з питань підготовки та дипломування моряків і, як наслідок, розтин найважливіших комплексних завдань вказаної Інспекції на окремі функції, а далі — передача цих функцій іншим непрофільним суб'єктам Державної системи управління безпекою судноплавства і, нарешті, досягнення головного результату — ліквідації названої Інспекції.

Вважаємо такі пропозиції несвоєчасними і деструктивними з огляду на потенційну шкоду суспільству, загрозу соціальної стабільності, національній безпеці. Зокрема, у зв'язку з урахуванням доручення Прем'єр-

міністра України Азарова М. Я. від 22.05.2013 №1940/1/1-13 з метою завершення виконання завдання, визначеного пунктом 2 доручення Прем'єр-міністра України Азарова М. Я. від 11.01.2013 №596/3/1-13, в Міністерстві інфраструктури України здійснюються заходи з упорядкування державних підприємств галузі морського та річкового транспорту, які належать до сфери управління Міністерства інфраструктури України.

Разом з цим серед протокольних доручень (п. 7 протоколу наради Мінінфраструктури від 21.06.2013, затвердженого Міністром) було доручення в термін до 26.07.2013 опрацювати питання щодо передачі до сфери управління Міністерства освіти і науки України Інспекції з питань підготовки та дипломування моряків, яка належить до сфери управління Міністерства інфраструктури України.

Але Інспекція з питань підготовки та дипломування моряків забезпечує функціонування державних кваліфікаційних комісій, передбачених статтею 51 Кодексу торговельного мореплавства України, і не є навчальним закладом.

Більш того, в Україні налічується понад 200 тисяч моряків. Конвенція ПДНВ вимагає від моряків кожні п'ять років підвищувати свою кваліфікацію, проходити тренажерну підготовку і подовжувати чинність своїх кваліфікаційних до-

кументів. Тому щорічно через державні кваліфікаційні комісії проходить понад 40 тисяч моряків. Здійснення організаційних перетворень в умовах перехідного періоду невідомо призведе до суттєвих затримок з підготовкою та реалізацією рішень, передбачених вимогами названої Конвенції, що неминуче поставить усіх моряків під ризик втрати роботи.

Будь-яка затримка в отриманні кваліфікаційних документів призведе до значної соціальної напруженості серед моряків.

Обов'язково необхідно посилити роль і значення Координаційної ради з питань підготовки та дипломування моряків, яка створена відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 31.01.2001 №83 для узгодження діяльності Міністерства інфраструктури, Міністерства освіти і науки, Міністерства охорони здоров'я у вказаній сфері.

З метою збереження авторитету України як морської держави, запобігання загрозам соціальної стабільності в суспільстві та національній безпеці, а також підтримуючи звернення голови Громадської ради при Державній інспекції України з безпеки на морському та річковому транспорті Чубая М. П. від 1 липня 2013 р.

на адресу Міністра інфраструктури України Козака В. В. та керуючись статтею 1 Закону України «Про звернення громадян»

ПРОСИМО:

1) відкласти розгляд питань ліквідації Координаційної ради з питань підготовки та дипломування моряків, а також зміни відомчого підпорядкування (ліквідації) Інспекції з питань підготовки та дипломування моряків до повного завершення впровадження в Україні вимог Манільських поправок до Конвенції ПДНВ (1 січня 2017 р.);

2) призначити розгляд питань стану Державної системи управління безпекою судноплавства, а також координації дій центральних органів виконавчої влади щодо виконання міжнародних та національних вимог з підготовки та дипломування моряків на одному з найближчих засідань Ради національної безпеки і оборони України.

Про результати розгляду цього звернення та вжиті заходи просимо повідомити нас у визначений законодавством термін.

17.07.2013р.

3 повагою,

звернення підписане 42 висококваліфікованими фахівцями галузі морського та річкового транспорту.

ПОЧАТОК НА 12-Й СТОР.

«Нахабний, підлий, розумово недорозвинений»... — так в один голос характеризують Д. всі, хто знає його з дитинства. І це — тільки найм'якші визначення. Однокласники згадують, як силою й погрозами Д.-підліток «вибивав» із учителів позитивні оцінки. Як, кажуть, на іспиті з історії, щоб витягнути його хоча б на «трієчку», запитали: «Назви столицю України», — і Д. назвав: «Миколаїв»...

Усі дуже здивувалися, коли він вступив до школи міліції і навіть якось її закінчив. Потім, уже коли служив у райвідділку, не дивувалися й волили не зв'язуватися. Розповідають, що Д. почувався абсолютно безкарним, мало не хазяїном селища.

А ті, кому «не пощастило» зіштовхнутися з ним «по службі», згадують просто страшні речі: як бив і катував з насолодою садиста, як вибивав зізнання.

Не тільки гучну справу Ірини К. пов'язують у Врадіївці з іменем Д., а й

два попередні, дуже схожі за почерком згвалтування й убивства дівчат. Недарма всі три злочини об'єднані нині в одне провадження, і, сподіватимосся, слідство і суд назвуть і покарають справжніх злочинців.

За моїми відомостями, спочатку цілий штат «піарників» обласного УВС працював на те, щоб придумати складну версію: в Ірини К., мовляв, був мотив, щоб обмовити Д. Версія тоді не склалася. Але спроби обліти колишнього капітана тривають досі.

ДО РЕЧІ

Як написала газета «Сьогодні», представниця прес-служби СБУ Лада Сафонова на запит видання відповіла: «Ми не проводили розслідування у цій справі, ми не задіяні й це не наша компетенція. У Миколаївському УСБУ кореспондентів газети «Сьогодні» сказали те саме.

Місцеві жителі занепокоєні: за їх словами, у селищі підшукують «двійника» Д., щоб звалити провину на нього. Одна з них, Наталя, розповідає, що днями якісь

правоохоронці, котрі відрекомендувалися співробітниками СБУ, прийшли з обшуком до Олександра — племінника її подруги. Шукали, нібито, вкрадені у потерпілої речі: золотий ланцюжок і т. д. Але в жіночі речі й прикраси навіть не заглядали — рилися тільки в речах Олександра, оглядали автомобіль. Зажадали і забрали шорти, в яких він був «того дня», чохол від керма, рушник із засохлою крапелькою крові — Сашко подряпав руку, коли ремонтував машину.

ти, мовляв, як думав, що тільки менти за все відповідатимуть? Хлопець тепер боїться, щоб речі його куди-небудь не підкинули. Двійник — не двійник, але Д. він зовні справді нагадує...

Тоді постає природне запитання: а що це за люди, які нібито відрекомендувалися співробітниками спецслужби?

Чому ж Д. донині переконаний у тому, що він не тільки вийде на волю, а й повернеться працювати в міліцію, і все в нього буде як і раніше? Ось запитання, на яке я поки що не знаю відповіді. За те знаю однозначно: як і раніше, у Врадіївці вже нічого не буде. Мешканці селища цього не допустять.

За новими дверима

Райвідділок міліції після екстреного ремонту як новенький. Тут замінили двері й вікна, полагодили ворота. Міліція працює, і роботи в неї багато.

— Ми несемо службу у звичному режимі, але з посиленою увагою, —

так визначає обстановку тимчасово виконуючий обов'язки начальника Врадіївського РВВС підполковник міліції Валерій Коба (на знімку).

Не можна сказати, що тут, після тієї пам'ятної ночі, поменшало правопорушень. Як були, так і залишилися звичні для сільської місцевості п'яні бійки, молодіжні розборки, дрібні крадіжки. Але роботи реально дуже багато — побувавши на прийомі у керівництва МВС, врадіївці залишили близько сотні заяв за старими і новими

справами, кожна з яких вимагає об'єктивного розгляду.

— Наше головне завдання нині, — вважає Валерій Коба, — відновити довіру до міліції.

Завдання не з легких. І не тільки тому, що довіра до міліції у врадіївців неабияк похитнулася. Працювати правоохоронцям сьогодні доводиться напружено, але в сильно скороченому складі.

Так, ніхто із врадіївців у цей непростий момент не прийшов і не сказав: я хочу допомогти міліції, я хочу тут працювати. Це цілком можна зрозуміти. Але й ненависті до міліції в цілому ніхто із тих, з ким я розмовляв, не висловлював. Немає протистояння, про яке так багато пишуть засоби масової інформації. Є сильне бажання, щоб усе таємне стало явним, і тоді можна буде спокійно жити далі. Бажання, я сподіваюся, обопільне — як у всіх «цивільних» врадіївців, так і в міліції.

Ірина НЕЖИГАЙ.
Миколаївська область.

ОГОЛОШЕННЯ

Згідно з рішенням учасників від 26.06.2013 р. розпочата процедура припинення шляхом ліквідації малої приватної фірми "Тодес" (код ЄДРПОУ 23291193). Строк ліквідаційної процедури - 12 місяців. Письмові заяви з вимогами кредиторів приймаються ліквідаційною комісією протягом двох місяців з моменту публікації об'яви. Заява кредитора має містити: відомості про джерело виникнення правовідносин з МПФ "Тодес" та завірені копії документів, що їх підтверджують; суму кредиторських вимог та завірені копії документів, що їх підтверджують; ціль звернення (прохальну частину). Місцезнаходження ліквідаційної комісії: 40000, м. Суми, пл. Незалежності, 6.1 оф. 401. Голова ліквідаційної комісії - Лисенко Сергій Іванович, моб. тел. (050) 635-59-05.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ДВАТ "Вузол виробничо - технологічного зв'язку" повідомляють про проведення повторного аукціону з продажу активів. На аукціон виставляються активи ДВАТ "Вузол виробничо - технологічного зв'язку" зі зниженням початкової ціни продажу, а саме: 1. Комплекс будівель та споруд, які знаходяться за адресою: Донецька область, м. Селидове, вул. Черняховського, 53, початкова ціна продажу - 67 200,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 6720,00грн. 2. Комплекс будівель та споруд, які знаходяться за адресою: Донецька область, м. Селидове, вул. К. Маркса, 41а, початкова ціна продажу - 428 028,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 42802,80грн. 3. АТС і передавальні пристрої, які знаходяться за адресою: Донецька область, м. Селидове, вул. К. Маркса, 41а, початкова ціна продажу - 253 056,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 25305,60грн. 3 технічними характеристиками та фіксованими умовами аукціону можна ознайомитися у організатора аукціону. Гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни реалізуемого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону - 17,00 грн. перераховуються на р/р. 26005709162704 в ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Києва, МФО 380805, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі в аукціоні необхідно надати письмову заяву організатору торгів - ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій обл. за адресою: 8001, м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 17 календарних днів із дня публікації у газеті до 1300 год. 05 серпня 2013р. включно. Аукціон відбудеться після 20 календарних днів із дня публікації інформації 09 серпня 2013р. на ТБ "Центральна Українська Біржа" об 1100 год. за адресою: м. Донецьк, пр. Мира, 2/24. Переможець аукціону на підставі затвердженого протоколу аукціону укладає договір купівлі-продажу з ліквідатором ДВАТ "Вузол виробничо - технологічного зв'язку". Довідки за телефонами: (062) 304-37-21, 304-77-83.

Господарським судом Дніпропетровської області (49000, м.Дніпропетровськ, вул.Куйбишева,1а) постановою від 09.07.13р. по справі № Б 29/117-09 Державне підприємство "Придніпровський завод кольорових металів" (51917, м. Дніпродзержинськ, пр. Аношкіна, 179; р/р 26008962503738 у ПАТ "ПУМБ"; ЄДРПОУ 25015310) - визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Усачов Олег Миколайович (51931, Дніпропетровська обл., м. Дніпродзержинськ, вул. Сачка, 26-27; свідоцтво № 362 від 27.02.2013р.).

Вимоги кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Київської області (01032, м. Київ, вул. Комінтерну, 16) 10 липня 2013 року у справі № 911/2409/13 прийнята постанова про визнання банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури відносно Товариства з обмеженою відповідальністю "БІОТЕХРЕСУРС КОНСАЛТІНГ" (09200, Київська обл., Кагарлицький р-н, м. Кагарлик, вул. Незалежності, 5, код ЄДРПОУ 36088011, п/р 26004014037608 в Ф-я АТ "УКРЕКСМБАНК" м. Київ, МФО 380333). Ліквідатором призначено Федорченко Ірину Вікторівну (08154, Київська обл., Києво - Святошинський р-н, м. Боярка, вул. Білогородська, 19-А, кв. 118). Вимоги кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника, який ліквідується, банкрутом.

Ліквідатор ЗАТ "Аква" арбітражний керуючий Назаренко Л.С. (свідоцтво. №344 від 28.02.2013 року) оголошує конкурс із визначення торгуючої організації, яка буде визначена як організатор проведення аукціону (торгів) з продажу майна боржників у процедурі банкрутства. Пропозиції щодо порядку, умов та строків проведення аукціону (торгів), суми винагороди, інформація щодо досвіду роботи з проведення аукціонів, наявність документів на здійснення діяльності, тощо приймаються за адресою: 65088, м. Одеса, Люстдорфська дорога, буд.125, а/с 212. Кінцевий термін прийняття заявок встановити до 25.07.2013 року.

Ліквідатор ТОВ "Компанія Вертикаль" арбітражний керуючий Назаренко Л.С. (свідоцтво №344 від 28.02.2013 року) оголошує конкурс із визначення торгуючої організації, яка буде визначена як організатор проведення аукціону (торгів) з продажу майна боржників у процедурі банкрутства. Пропозиції щодо порядку, умов та строків проведення аукціону (торгів), суми винагороди, інформація щодо досвіду роботи з проведення аукціонів, наявність документів на здійснення діяльності, тощо приймаються за адресою: 02095, м. Київ, вул. Срібнокілська, буд. 24, а/с 39. Кінцевий термін прийняття заявок встановити до 25.07.2013 року.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49000, вул. Куйбишева, 1А, Дніпропетровськ) від 15.07.2013 р. по справі № 904/4678/13 Приватне підприємство "МАРІЯ-В" (код 35900807, вул. Колгоспна, 26, с. Новокурське, Широківський р-н, Дніпропетровська обл., 53762, р/р 26004301164659 в ПАТ "АК ПІБ", МФО 305493) визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено голову ліквідаційної комісії Коріновського М.О. Заяви кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування даного оголошення.

Постановою Господарського суду Одеської області (м.Одеса, проспект Шевченка, 29), справа №916/1359/13, визнано банкрутом ТОВ "Айленд і К" (65091, Одеська обл., м.Одеса, вул.Південна, буд.26, код ЄДРПОУ 36850993).

Ліквідатором банку призначено голову ліквідаційної комісії Чижко Михайла Миколайовича.

Справу про банкрутство порушено в порядку ст.95 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника та визнання його банкрутом».

Господарський суд Житомирської області постановою від 22 травня 2013 року у справі № 14/5007/1465-Б/12 визнав банкрутом відсутнього боржника Приватне підприємство "Скімен - К" (ідентифікаційний код 334633363, юридична адреса 10030, м. Житомир, вул. Київська, 57, кв.75). Відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Крутоус О.В., свідоцтво №1011 від 14.05.2013 р., адреса для листування: 10007, м. Житомир, пров. 5-й Транзитний, 24. Заяви кредиторів приймаються ліквідатором протягом одного місяця з дня опублікування оголошення. Цим оголошенням всі відомі ліквідатору кредитори вважаються повідомленими.

Дочірнє підприємство "БЮКАД УКРАЇНА", код 37450447, повідомляє Сатиренко Тетяну Анатоліївну, що їй необхідно з'явитись до офісу підприємства за адресою: м. Київ, вул. Кудрявська, 23 А, оф. 203, для підписання обхідного листа та отримання трудової книжки.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області від 09.07.2013р. по справі № 904/4724/13 ТОВ "ОДА Професіонал" (код ЄДРПОУ 37373766) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Єгорова Віктора Леонідовича. Заяви кредиторів з вимогами до боржника приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Ленінградська, буд. 18, кв. 7.

В оголошенні, опублікованому в газеті "Голос України" №129 (5629) від 16.07.2013 року про порушення провадження у справі про банкрутство Приватного підприємства "Аеромакс-Сервіс", дату ухвали правильно слід читати 01.07.2013 року.

Ухвалою господарського суду Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8-й під'їзд) від 15 липня 2013 р. порушено провадження по справі № 922/2684/13 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю "Торговий дім "Реґіон-метал" , код ЄДРПОУ 37189861 (61002, Харківська обл., місто Харків, вул. Маршала Бажанова, 21/23), р/р № 26007031952001 у від. "ХРУ ПАТ "КБ "Південкобанк" МФО 335946. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Кравцова Володимира Михайловича (свідоцтво № 726 від 15.04.2013 року, адреса: 61144, м. Харків, вул. Гвардійців-Широнінців, 54-А, кв. 8). Заяви кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

Ліквідатор ВАТ "Свемон - Південь" арбітражний керуючий Назаренко Л.С. (свідоцтво №344 від 28.02.2013 року) оголошує конкурс із визначення торгуючої організації, яка буде визначена як організатор проведення аукціону (торгів) з продажу майна боржників у процедурі банкрутства. Пропозиції щодо порядку, умов та строків проведення аукціону (торгів), суми винагороди, інформація щодо досвіду роботи з проведенням аукціонів, наявність документів на здійснення діяльності, тощо приймаються за адресою: 65088, м. Одеса, Люстдорфська дорога, буд.125, а/с 212. Кінцевий термін прийняття заявок встановити до 25.07.2013 року.

Постановою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 09 липня 2013 р. визнано банкрутом Публічне акціонерне товариство "Трест по будівництву та реконструкції автомобільних шляхів "Донбасшляхбуд" (ЄДРПОУ 03450063). р/р №26003001047831 в ПАТ "ФІНБАНК" м. Одеса, МФО 328685) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором по справі № 42/1676 призначено арбітражного керуючого Шарого Андрія Миколайовича (Свідоцтво про право здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) № 1322, адреса: 83102, м. Донецьк, пр. Ленінський, буд. 7, кв. 32).

Товариство з обмеженою відповідальністю "Сантехнік ЛТД ПРОЕКТ" повідомляє про втрату Ліцензії, серія АВ № 588821, державна архітектурно-будівельна інспекція України, на здійснення господарської діяльності у будівництві, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури за переліком робіт згідно з додатком, видана Товариству з обмеженою відповідальністю "САНТЕХНІК ЛТД ПРОЕКТ", дата прийняття рішення та номер наказу про видачу: 29 вересня 2009 р. №6-Л, строк дії ліцензії з 29 вересня 2011 р. по 29 вересня 2016 року. Дата видачі 29 вересня 2011 року.

Рішенням Загальних зборів учасників Товариства з обмеженою відповідальністю "Акцент" (Протокол № 1 від 11.07.2013р.) вирішено припинити Товариство з обмеженою відповідальністю "Акцент" (ідентифікаційний код 32615710; місцезнаходження: 25006, м. Кіровоград, вул. Леніна, 8А) шляхом його ліквідації. Ліквідатором ТОВ "Акцент" призначено Кушнір Т.І. Кредитори можуть заявити свої вимоги до ТОВ "Акцент" протягом двох місяців з дня публікації даного оголошення шляхом подання письмових вимог (претензій) за адресою: 25006, м. Кіровоград, вул. Леніна, 8А.

Обмінялися думками. Час діяти

АКТУАЛЬНО

Керівники регіональних організацій Вільної профспілки освіти і науки України (ВПООНУ) зустрілися з головою профільного Комітету Верховної Ради Лілією Гриневич. Колеги активно обговорювали проблеми галузі, які треба оперативно розв'язувати. У принциповій розмові, на жаль, не брали участі представники Міносвіти. «А до них у присутніх накопичилася маса запитань», — зауважив очільник ВПООНУ Володимир Фундовний.

Говорили про студентське самоуправління, автономію ВНЗ, про розмір стипендій та пільговий проїзд студентів, оцінювали законопроекти про вищу освіту. До речі, найкращим спільчани вважають проект, запропонований робочою групою Михайла Згуровського.

Голову первинної профспілкової організації Могилів-Подільського монтажно-економічного коледжу Олександра Кізяна найбільше турбує заплановане виведення із системи вищої освіти коледжів і технікумів. «Пертурбації, — наголосив він, — стосуватимуться близько півтора мільйона викладачів, які там працюють.

ТИМ ЧАСОМ

Лілія ГРИНЕВИЧ зауважила, що в Комітеті Верховної Ради з питань науки і освіти більшість також підтримують цей законопроект, однак окремі народні депутати висловлюються за документ, підготовлений урядом. «Тому для нас дуже важлива підтримка громадськості та профспілок, зокрема і ВПООНУ», — зазначила парламентарій.

Це — по-перше. А по-друге, чи не позначиться новачка на стандартах освіти та мотивації навчання?»

«Нові навчальні програми не сприяють розвиткові дітей», — заявила

жди відбити в учня прагнення до знань».

Тему продовжив голова Вінницької обласної профорганізації Олег Безверхий, запропонувавши для відбору підручників, що друкуються

за державний кошт, залучати іноземних експертів. «Інакше корумповану систему не зламати, — аргументував він. — Я надсилав до Міносвіти негативні рецензії, натомість з управління освіти облдержадміністрації надходили винятково позитивні відгуки щодо пропонуваннях посібників».

На думку очільника Новокаховської міської профспілки Тамари Захарченко, профільне міністерство досить часто видає накази, які здебільшого спрямовані не на користь учня і педагога та ще й часто суперечать чинному законодавству. «Міносвіти фактично відсторонене від учителя, а відтак — не знає його проблем, — наголосила вона. — Останнім часом маємо стовідсоткове фінансування лише енергоносіїв. Також на всі сто фінансується харчування, що, правда, не завжди належної якості. А ось на зарплату вчителям уже два роки поспіль

вдається нашкодити лише 70—80 відсотків від запланованого». Про її низький рівень ішлося і у виступі керівника міської профспілки Львова Ігоря Шлапака. Він порушив питання і щодо необхідності нормалізувати працю пенсіонерів. «Педагогічна діяльність потребує неабияких затрат енергії, а психоемоційне навантаження зростає з кожним роком», — пояснив він.

Лілія Гриневич поінформувала учасників наради про наміри уряду зменшити зарплати працівників окремих галузей бюджетної сфери, в тому числі й освітян. У разі прийняття проекту постанови Кабміну педагоги щомісяця втрачатимуть кілька сотень гривень заробітку через скасування надбавок за престижність педагогічної праці та звання. «Цього не можна допустити. Слід зберегти виплату надбавки в розмірі 20 відсотків посадового окладу, забезпечити під-

ДО УВАГИ МІНІСТРА

Володимир Фундовний звернув увагу на те, що за нормами кількість учнів у молодших класах не має перевищувати 25 осіб, а у старших — 30. Проте Міносвіти відверто нехтує те, що у багатьох школах великих міст наповненість класів значно вища. «І нікого це, за великим рахунком, не турбує», — зауважив голова ВПООНУ, наголосивши на тому, що слід відмовитися від літнього «оздоровлення дітей на асфальті». «По суті, це безглузде витрачання як державних коштів, так і грошей батьків школярів», — підсумував він.

вищення плати за звання», — наголосила народний депутат.

Вступна кампанія проходить спокійно та активно

«...Більшість вступників надають перевагу спеціальностям гуманітарної сфери. Надмірна популяризація в суспільстві таких професій, як юрист, менеджер, економіст, призвела до ситуації, коли центри зайнятості переповнені кваліфікованими випускниками з вищою гуманітарною освітою. Тому необхідно посилити профорієнтаційну роботу серед молоді, вступників як силами міністерства, так і на рівні університетів, — вважає віце-прем'єр-міністр України Костянтин Грищенко. — Цього року зменшено держзамовлення за напрямками право, журналістика, менеджмент, а перевагу надали машинобудуванню, енергетиці, IT-технологіям».

На нараді, присвяченій нинішній вступній кампанії, зазначалося, що проходить вона стабільно та спокійно. І значно активніше, ніж торік. Міністр Дмитро Табачник повідомив, що «навіть змінилися запитання, з якими звертаються за телефонами «гарячої лінії» МОН». Здебільшого діти і батьки просять проконсультувати їх. Міністр, утім, вказав і на певні недоліки. Зокрема, йшлося про необхідність забезпечення вчасного внесення до Єдиної державної електронної бази з питань освіти заяв від абітурієнтів безпосередньо в день подання документів. Окрім того, очільник міністерства закликав голів рад ректорів, керівників навчальних закладів забезпечити неухильне дотримання правил при-

йому; оперативно реагувати на звернення громадян і не менш оперативно вирішувати питання, не допускаючи конфліктних ситуацій.

Громадянська мережа ОПОРА (ГМО) п'ятий рік поспіль проводить спостереження за вступною кампанією до ВНЗ. Цього року активісти виявили значно менше по-

рушень. Вони, зокрема, повідомляють, що відсутність офіційної інформації про поділ державного замовлення між факультетами дезорієнтувала абітурієнтів, оскільки вони не могли оцінити свої шанси на вступ. Не всі заклади оприлюднили й дані про квоти цільового прийому сільської молоді, які було доведено відповідним міністерством.

Увага спостерігачів цього року знову прикута до функціонування Єдиної державної бази з питань освіти, де реєструють усі заяви абітурієнтів, а також до системи електронного вступу, яка дає змогу подати документи, не виходячи з дому. Цьогоріч представ-

Фото Андрія Нестеренка

ДОВІДКОВО

Станом на 9-ту годину 18 липня 2013 року у вищих навчальних закладах України зареєстровано 1 633 000 заяв від 539 200 абітурієнтів. У тому числі: в електронному вигляді — 425 400; у паперовому — 1 207 600.

Загалом подано заяв до ВНЗ I–II рівнів акредитації — 272 000; до ВНЗ III–IV рівнів акредитації — 1 361 000.

Найбільше бажаних стати студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка — 42 356 заяв; Національного університету «Львівська політехніка» — 28 652; Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара — 27 030; Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна — 24 086 заяв; Київського національного торговельно-економічного університету — 19 986 заяв.

Предмети обиратимуть учні

ЩОСЬ НОВЕНЬКЕ

«Минулого навчального року першокласники навчалися за новим державним стандартом, а з 1 вересня на нього перейдуть учні другого та п'ятого класів. Обговорюється проект Концепції профільного навчання. Які ще новачки приготувало галузеве міністерство?» — запитують старшокласники Сергій Шевальов та Ніна Москаленко з Полтавщини.

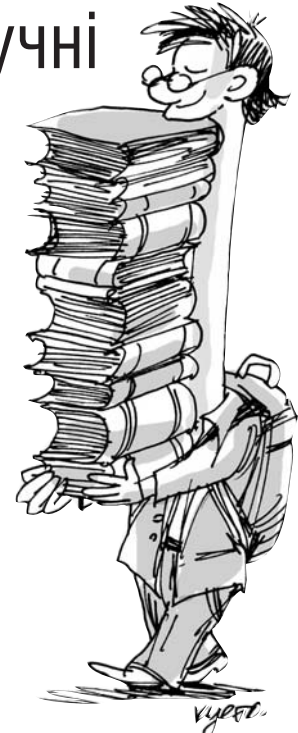
Із нових предметів у другому і п'ятому класах з'являться також «Основи інформатики», а в п'ятому ще й друга іноземна мова. Чинновники обіцяють, що всі підручники будуть у навчальних закладах задовго до першого вересня....

Як і раніше, учні 8—9 класів займатимуться допрофільною підготовкою. Нещодавно оприлюднено нову Концепцію профільного навчання для старшокласників. Пропонується учням обрати шість обов'язкових

предметів: українську мову і літературу, іноземну мову, історію України та всесвітню історію, математику, природознавство і фізичну культуру. Старша профільна школа стартує з 1 січня 2018 року, а до цього мають бути написані навчальні програми, підручники.

Із зовсім нового — додається практичний спецкурс «Професійні проби». Він передбачає роботу учнів за обраною спеціальністю.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ЗАПИТУВАЛИ — ВІДПОВІДАЄМО

Шанси вчитися на бюджеті є у всіх абітурієнтів

Вступна кампанія в розпалі. У батьків та абітурієнтів напевно є уточнюючі запитання. Ставте їх за телефоном редакції (044) 503-68-88 або телефонуйте на «гарячу лінію» Міністерства освіти і науки (044) 481-32-15 з 9.00 до 18.00.

— Хочу одночасно вступати на бюджет і на контракт. Це можливо?
Дмитро РЕЗУН.

Приазовське Запорізької області.
— Ні. Окремих списків для бюджетників і контрактників немає. Усі абітурієнти мають рівні шанси отримати безплатну вищу освіту. Після 11 серпня, коли вузи оприлюднять накази про зарахування на бюджетну форму навчання, ви дізнаєтеся, доведеться вам далі боротися за місце на контрактній основі чи ви щас-

ливчик. Конкурс контрактників триває до 25 серпня.

— Чи втрачу я пільги, вступаючи до університету, якщо подав документи онлайн?

Сергій.

Кривий Ріг.
— Не втратите, якщо відповідними документами підтвердите свої права на пільги безпосередньо у приймальній комісії вузу.

— Я вже відіслала 15 заяв в університети. А можна тепер подати документи в коледж?

Марина С-ко.

Кременчук.
— Не можна, коледж — теж вищий навчальний заклад, а ви всі свої спроби використали.

Відповіді підготовлено на основі нормативних документів профільного міністерства.

З кожним роком рівень газети зростає

ВАША ПОЗИЦІЯ

Маєте фахових журналістів

Шановна редакціє! Вирішив і я висловити свою позицію на лист Петра Зубовича, надрукований у «Голосі України» №81 (5581) 26 квітня 2013 року. Як передплатник «Голосу України» з часу виходу, засвідчую, що з кожним роком загальний рівень газети зростає.

Усе розмаїття суспільно-політичних відносин висвітлюється виважено і толерантно, публікується чимало критичних матеріалів. Газета має глибоких і цікавих знавців своєї справи, серед яких виділив би Людмилу Коханець, Галину Квітку, Валентину Писанську.

Як на мене, редакція зважилася на мужній крок і опублікувала безкомпліментний лист, звернулася до читачького загалу за порадою. Тож про кадрові зміни говорити передчасно.

Можна сперечатися з Петром Зубовичем щодо окремих його зауважень і пропозицій редакції. Наприклад, щодо публікацій листів з місця події, які потім перевірятимуть власкори. А якщо лист виявиться таким, що не відповідає дійсності? Редакція ж запросто може потрапити у завідомо програвшу справу за позовом осіб, яких скривдили в публікації. У той само час тривожний лист має кликати журналіста в дорогу для власного розслідування з винесенням суспільно важливих

результатів на шпальти газети.

Безпідставною вважаю думку про те, що колектив газети нібито не в ладах з почуттям гумору. Тут якраз все в порядку! Рубрика «Курінь» є дотепною, дошкульною, при цьому важливо, що сюди не впускають чорний гумор, зубоскальство, на що страждають деякі видання і телеканали. А головне, що довкола «Куреня» дружно збираються читачі-дописувачі. Так би їх збирати довкола інших газетних тем!

Читаючи газету, був зворушений військовими спогадами письменника О. Сизоненка, які розбавили складне «вариво» суспільно-політичних проблем. Частіше б потрапляли на сторінки матеріали такого ґатунку.

Згоден, що громадян не влаштовує ситуація, за якої на критичні висутпи засобів масової інформації державні органи шлють відписки або взагалі не реагують.

Маю зауваження і до друку. При публікації в газеті великих законів дрібним шрифтом як фон накладається силует богині правосуддя, чим ускладнюється читання.

Іван КОТИК,
пенсіонер.

Хмельницький.

Друкуйте закони двома мовами

Я давня передплатник «Голосу України». Газета мені дуже подобається! Тим паче, що видання друкується двома мовами — українською і російською. І кожен читач обирає собі той, який йому до вподоби.

До української мови я ставлюся з повагою, як і до будь-якої іншої мови. Але мені не зрозуміло, чому в російськомовній газеті закони друкують українською. Закони — не водевіль, їх треба розуміти з усією серйозністю. Але не всі, на жаль, знають українську мову.

Мені вже виповнилося 83 роки. Жити доводилося в багатьох місцях Радянського Союзу, де в побуті переважно була російська мова. Відповідно, добре знаю тільки цю мову. А перевчатися вже запізно. Думаю, що я така не одна, тому пропоную в російському виданні закони друкувати російською мовою.

З повагою,
Г. МАРЧЕНКО.

Іршанськ
Житомирської області.

ВІЛЬНИЙ МІКРОФОН

Як провести реформу на селі

Україна переживає системну кризу, при цьому найбільше страждає село, про що справедливо написано у публікації Миколи Шершуна «Чи побачить село світло в кінці тунелю?» («Голос України» від 27 квітня 2013 року). Я вважаю, що деградацію села не можна зупинити без радикальних реформ в аграрному секторі економіки (АСЕ). Без такої реформи не почнеться й відродження країни.

Мені вдалося сформулювати стратегічні цілі реформи, розробити основу концепції, продумати питання позабюджетного фінансування й інші механізми. Але мої розробки ніхто не взяв до уваги — ані апарат Президента, ані жодна із двадцяти семи високих інстанцій, до яких я звертався. Тому звертаюся до вищого керівництва через газету.

Мої напрацювання передбачають системний і комплексний розвиток аграрно-промислового комплексу вже до 2020 року. Конкурентоспроможність усіх складників АСЕ, розв'язання соціальних проблем села, збереження родючості ґрунтів. На мій погляд, масштабно реформувавши АСЕ, ми зможемо реально врятувати соціально-економічний розвиток країни.

В економічному й організаційному плані мною розроблені механізми залучення багатомільйардних внутрішніх і зовнішніх інвестицій. А також порядок створення на селі сучасної мережі доріг, організація великої кількості малих і середніх підприємств з переробки й зберігання продукції, організація декількох селекційних центрів тваринництва. Мною розроблена нетрадиційна система фінансового забезпечення виробників.

Переконалися, що мої пропозиції відкриють дорогу для довгоочікуваної й доленосної для країни реформи. Важливо лише, щоб на них звернули увагу.

Валентин АНДРЮЩЕНКО,
інвалід Великої Вітчизняної війни.

Київ.

Судимось із сестрою за квартиру

Звертаюся до газети «Голос України» з надією, що моє звернення прочитає Президент України і буде вжито відповідних заходів щодо вдосконалення судової системи.

Річ у тім, що багато років тому моя мама заповіла квартиру на мою доньку, оформивши заповіт у державній нотаріальній конторі. Після смерті мами у 1999 році моя сестра переоформила заповіт у цій само конторі, переписавши на себе 7/9 квартири, а на мене — 2/9. Потрібно зазначити, що мені про це навіть не повідомили.

Нещодавно сестра вирішила продати квартиру і забрати свою частину, адже у неї немає дітей і житлова площа їй не потрібна. У мене ж двоє дітей і трое онуків, яким у разі продажу не буде де жити. Щоб розв'язати цю проблему, я звернулася до суду, сподіваючись на його справедливість.

На жаль, мої уявлення про судову систему України абсолютно не відповідали дійсності. Суддя на першому і на наступних семи засіданнях ігнорувал права нашого адвоката, не давав йому висловитися, підвищував на нього голос...

Не в змозі терпіти усі ці знущання, я звернулася до апеляційного суду, щоб розглянули мою справу або направили в інший суд. Одержала відповідь, що моя заява і матеріали цивільної справи повернуті цьому ж судді. Ось таке замкнуте коло...

Євгенія КОСТИЮК.

Шумськ
Тернопільської області.

За потреби захистити себе не вдасться

ДУМКИ ВГОЛОС

У нашій країні можуть створювати закони «під себе». Інші існуючі закони, фактично, не діють. Адже в разі потреби жодної правди чи захисту не доб'єшся. Закон на боці того, в кого є гроші.

У Конституції записано: вся влада належить народу, громаді. Це, певно, найбільший жарт... Зазначено також, що ми маємо право на безплатну освіту і медицину. Але де вони у нас? Навіть у державних закладах (як освіти, так і медицини) потрібно робити «благодійно-добровільні» внески.

Пам'ятаю, як у 1952 році я дуже захворів.

Мене доставили тоді до Іллінецької районної лікарні. Ліків на той момент у лікарні не було, тому головний лікар зателефонував у Вінницю і мені терміново літаком їх привезли. Мене врятували, і завдяки такій оперативності я й живу досі. Мені 86 років. І хочу наголосити: тоді за медичні послуги та своє врятоване життя я нікому не платив ні копійки... От тоді було безплатне лікування!

Анатолій РЯБОКОНЬ.

Вербки
Павлоградського району
Дніпропетровської області.

ФОТО З КОНВЕРТА

Ця лебідка зачарувала мене своєю красою і величчю. Її очі струменять великою енергією, яка віддзеркалює материнську турботу.

Петро КРАВЧУК.

Любешів

Волинської області.

Вандалізм і пам'ять

НЕ МОЖУ МОВЧАТИ

У ХХІ столітті в Україні має місце таке страшне явище, як знищення пам'ятників, про це часто читаю в засобах масової інформації. На згадку спала страшна блокада Ленінграда 1942—1943 років. Я воював на Ленінградському фронті і після війни продовжував воєнну службу в його окрузі.

Так-от, там було і є багато пам'ятників. За царського та радянського режимів ленінградці не зруйнували жодного як неприйняттого чи неподобного.

Навпаки, люди, самі страждаючи в блокаді, всі невеликі пам'ятники зняли з постаментів і закопали в землю, а масивні пам'ятники, які не

можна було зняти, покрили металевими сітками для захисту від осколків фашистських бомб та снарядів. Після ліквідації блокади всі пам'ятники були встановлені на свої місця, їх реставрували і зберігали.

Оця прекрасна історія захисту (а в Ленінграді на той час було ще й 32 музеї) в блокаде та післяблокадному Ленінграді для нового післявоєнного покоління мала б стати повчальним уроком.

Але цього, на жаль, не сталося. Вандали безкарно продовжують орудувати, знищуючи історичні і народні цінності. У 1960 році я відпочивав у Новгород-Сіверському будинку відпочинку, що в Чернігівській області. При в'їзді в райцентр я побачив арку, збудовану ще до окупації німцями. У ній були вмонтовані портрети В. Леніна та Й. Сталіна. На той час арка мала доглянутий вигляд і яскраво свідчила, що тут діяв укра-

їнський народ, який вистояв у боях. Проте найбільше враження справило те, що німці цих портретів і арку слави не знищили!

Вандалізм свідчить сам за себе. Це не боротьба честі, а варварство, неусвідомленість, невігластво, безкультурність.

Михайло ІНОГДА,
інвалід І групи Великої Вітчизняної війни.

Ріпки
Чернігівської області.

Соромно за наші вагони

ЗАПИСКИ МАНДРІВНИКА

Купуючи квиток і відправляючись у дорогу, кожен пасажир розраховує одержати за свої гроші нормальні умови й належне обслуговування. Адже ціни на залізничний транспорт чималі...

Цього року мені необхідно було з'їздити поїздом з Маріуполя до Чити з пересадкою в Москві. Як виявилось, ані нормальних умов, ані належного обслуговування в нашому українському поїзді мені одер-

жати не судилося. У плацкартному вагоні потяга №78 «Маріуполь—Москва» їхати було терпимо, але не комфортно.

від вагона, і від роботи провідника Дениса Догнітова. Протягом усієї поїздки, а це

п'ять діб, я отримував лише позитивні емоції. Думаю, що навіть у вимогливого пасажира не знайшлося б приводу бути незадоволеним. Про таку поїздку я міг тільки мріяти.

23 травня я повертався додому поїздом №349 «Чита—Москва». Вагон плацкартний, не новий, але цілком нормальний, скрізь наведений порядок.

Розчарування мене чекало у нашому потязі №77 «Москва—Маріуполь». Моє місце №35 було біля туалету. Вагон весь розбитий: обладнання, передбачене для зручності пасажирів, відірване — і на місцях, і в туалеті. Крім того, не давав спокою неприємний запах.

Анатолій ЄЛЕХІН.

Маріуполь
Донецької області.
Мал. Миколи КАПУСТИ.

Сьогодні в Україні мінлива хмарність, переважно без опадів, на заході невеликий дощ. Вітер північно-східний, північно-західний, 5—10 м/с. Температура вночі 14—16 градусів тепла, у Криму до 22. Удень 26—28 градусів, на півдні та сході 29—31 тепла.

■ **1913.** У місті Сурамі на Кавказі померла видатна українська письменниця, перекладачка, культурний діяч Леся Українка (Лариса Косач-Квітка). ■ **1922.** ВУЦВК прийняв постанову «Про влаштування лотерей державними закладами» з метою збільшення кількості коштів на боротьбу з голодом та на потреби соціального забезпечення, охорони здоров'я та культурно-освітніх програм. ■ **1926.** Катеринослав перейменований у Дніпропетровськ. ■ **1977.** У Марселі — найбільшому портовому місті Франції — відкрито вулицю імені Одеси. ■ **1980.** У Москві на Центральному стадіоні ім. В.І. Леніна «Лужники» відбулася урочиста церемонія відкриття XXII Олімпійських ігор.

АСТРОПРОГНОЗ НА 22—28 ЛИПНЯ

Овни. Тиждень буде дуже вдалим для тих, хто шукає нову роботу. У тих же, хто працює, є всі шанси заявити про себе і значно просунути кар'єрними сходами.

😊 22, 24, 27 ☹️ 26

Тельці. Вам здається, що ви заплуталися і не знаходите відповіді на важливі питання. З часом усе вирішиться саме собою, ви нічого не втратите і зрозумієте, що даремно хвилювалися.

😊 23, 26, 27 ☹️ 22

Близнюки. У вашому житті відбудеться щось нове і незвичайне, якісь інтригуючі події. У вас з'явиться здатність притягувати те, чого ви хочете.

😊 25, 27, 28 ☹️ 24

Раки. Нові зв'язки з діловими партнерами можуть виявитися досить міцними. Більше того, цими днями ви зможете закласти хорошу основу для своїх майбутніх фінансових успіхів.

😊 22, 25, 28 ☹️ 24

Леви. Ці дні будуть для вас легкими і приємними: зміцніють стосунки в сім'ї, радуватимуть професійні успіхи, відкриються нові горизонти.

😊 23, 25, 26 ☹️ 22

Діви. Якщо у вас є далекосяжні плани, не бійтеся поділитися ними з впливовими родичами або друзями. Вони допоможуть вашим проектам втілитися в життя.

😊 22, 26 ☹️ 24

Терези. Звістка, яка надійде до вас цього тижня, стане вельми несподіваною і радісною для всіх домочадців.

😊 23, 25, 26 ☹️ 28

Скорпіони. Тиждень сприятливий для підприємництва і торгівлі. Також ви можете досягти успіху в справах, пов'язаних з посередницькою діяльністю.

😊 22, 23, 25 ☹️ 26

Стрільці. Використовуйте свої творчі здібності, щоб знайти нові ідеї та напрямки діяльності. Будь-яка інформація, яку ви отримаєте цього тижня, може бути корисною.

😊 24, 26 ☹️ 28

Козероги. У ваш бік подме свіжий вітер змін, відкриються світлі обрії. Сміливо беріться за нові справи — вони стануть фундаментом вашого майбутнього.

😊 25, 27, 28 ☹️ 23

Водолії. На вас чекає багато справ, які підуть вам на користь. Однак ви не зможете все зробити самі, доведеться прийняти сторонню допомогу.

😊 24, 26 ☹️ 22

Риби. Ретельно складіть план дій на майбутній тиждень. Намагайтеся нічого не забути: цим ви забезпечите собі успіх.

😊 22, 26, 27 ☹️ 24

Немає паркомата — за стоянку не платимо

ШПАРГАЛКА ДЛЯ ВОДІВ

Будь-якому міському водію знайома ситуація — не встигли ви припаркуватися, як поблизу машини одразу з'являється чоловік у формі з написом «Паркувальник» та касовим апаратом у руках. У вас запитують: «Скільки стоятимете?» — і запропонують заплатити.

Порада — якщо на парковці стоїть паркувальний автомат (паркомат), повідомте паркувальника, що сплатите вартість послуг через цей автомат. Заплатити в такому випадку — ваш обов'язок. Якщо ж паркомата немає або він зламаний — давати готівку паркувальнику ви не зобов'язані.

Аргументувати свою позицію можна п. 29 Правил паркування транспортних засобів, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України №1342 від

03.12.2009 року. Там написано, що «сплата за послуги з паркування здійснюється лише: у безготівковій формі шляхом придбання паркувального талона...», «...готівкою або за допомогою спеціальної платіжної картки через паркомат». Найімовірніше, після таких пояснень паркувальник не наполягатиме на оплаті, а піде шукати собі інших, менш досвідчених «клієнтів».

Якщо ж вам зустрівся надто наполегливий паркувальник,

який надалі продовжує переконувати вас заплатити, вкажіть, що беручи у водіїв готівку, він порушує закон і якщо не припинить вас затримувати, ви викличете міліцію.

Нинішній стан законодавства дає змогу подекуди уникати плати за паркування, однак врахуйте — нещодавно у Верховній Раді зареєстрували законопроект, яким пропонується накласти штраф за несплату паркування від 136 до 204 грн. та надати право спеціально уповноваженим паркувальникам складати протокол про адміністративне правопорушення. Проте за таких умов штраф можна буде накласти на порушника лише в разі, якщо

майданчик для паркування відповідає всім встановленим вимогам (позначення дорожніми знаками та суцільною синьою (блакитною) смугою на про-

їжджій частині і на бордюрі, наявність паркомата з розрахунку не менш як один автомат на 20 місць).

Артур АЛІЄВ, юрист. Фото: **Юридична Служба**

Чай з листя шовковиці знижує рівень цукру в крові

НА ЗАМІТКУ

Шовковиця — цінна лікарська рослина, плоди якої посилюють кровотворення (завдяки високому вмісту заліза), допомагають при діабеті, анемії, захворюваннях серця. У сезон плодоношення раджу з'їдати на добу 200—300 г плодів шовковиці. Доведено, якщо тривалий час пити чай (з 3 сухого листя на склянку окропу, настоювати 10 хв.) — у хворих з легкою формою діабету знижується рівень цукру в крові й покращується самопочуття.

Вирощуючи шовковицю на присадибній ділянці, господар часто стикається з проблемою шовкуна. Посадив коло хати деревце, думав, варитиме варення з запашних і солодких ягід, а виросло щось незрозуміле, тобто начебто і тутове дерево,

але не плодоносить. У чому ж річ? З 24 видів шовковиці в Україні росте три — біла, пурпурово-чорна і жовтогаряча. Садаючи на присадибній ділянці тутове дерево передусім поцікавтеся — прищеплене воно чи ні. Вирощена з насінини дичка може

дати врожай, а може — і це трапляється частіше — виявитись цим самим безплідним шовкуном. Але на врожайність шовковиці значною мірою впливають і умови вирощу-

вання. Тутове дерево любить багато світла і вологи. Шовковиця оптимально розвивається на родючих ґрунтах. На ділянці не має бути коренепаросткових бур'янів (осот

польовий, пирий, берізка польова тощо). Перед садінням, за необхідності, вносять гербіцид трилон або його аналог (8—10 кг діючої речовини з розрахунку на 1 га), 15—20 кг перегною або 100—180 г аміачної селітри, 300—500 г суперфосфату і 60—120 г калійної солі на одну лунку. Добрива перемішують з верхнім шаром ґрунту. Заправка ям проводиться за кілька днів до садіння.

Володимир БІЛЕНКО, заслужений працівник сільського господарства України.

Фото Людмили ОПАНАСЕНКО.

Щоб не стати жертвою шахраїв

НЕ ЗАЙВЕ НАГАДАТИ

Два пенсіонери в Дніпропетровській області позбулися 167 тисяч гривень, потрапивши на гачок шахрайок. Візитерши, представляючись співробітницями соціальної служби або Пенсійного фонду, приходили не з порожніми руками. Вручаючи цукор, чай, крупу, прихильно налаштували до себе «жертву» і наче мимохідь розповідали, що скоро буде грошова реформа, мовляв, мінятимуть старі купюри на нові. А поцікавившись наявністю заощаджень вдома, пропонували свої послуги з обміну, на що потерпілі пенсіонери охоче погоджувалися...

Дніпропетровські правоохоронці звертаються до громадян з проханням не довіряти незнайомцям, які нав'язують вам які-небудь послуги, а щоб не стати жертвою шахраїв радять:

➡ у жодному разі не впускайте до своєї оселі незнайомців. Якщо вони видають себе за працівників соціальних служб або інших установ — запитайте їхнє прізвище і телефон цієї служби. Зателефонуйте туди і переконайтеся у достовірності інформації;

➡ не піддавайтеся на пропозиції обміняти гроші. Адже жодні операції з валютою не здійснюють фізичні особи, а різні доплати до соціальних виплат надходять до громадян звичним шля-

хом — на рахунок у банку або ж їх приносить листоноша;

➡ якщо вам телефонують невідомі і повідомляють, що з вашими родичами сталося лихо, перевіряйте отриману інформацію.

Якщо ви чи ваші родичі стали жертвою шахраїв, негайно звертайтеся до найближчого відділення міліції або за телефоном «102».

Володимир РИБАЛЧЕНКО. Мал. Миколи КАПУСТИ.

Поради збирала Людмила ОПАНАСЕНКО (mila@golos.com.ua)

МІСЯЧНИЙ НАВІГАТОР

Висіваємо зелені культури

22—23 липня. Місяць у Водолії.

Просапайте грядки, підгорніть і замульчуйте овочі. Можете обприскати від шкідників і підгодувати добривами культури, яким це потрібно.

24—26 липня. Місяць у Рибак. Сприятливий час для пікірування рослин і живцювання троянд. Підгодовуйте слабкі кушки, видаляйте непотрібні або хворі екземпляри. Обробіть і розпушіть пристовбурні кола плодових дерев, а після цього — полийте їх. Збирайте ягоди, фрукти і овочі для подальшої переробки.

27—28 липня. Місяць у Овні. Сприятливий час для перекопування ґрунту і очищення його від бур'янів. Рослини відходи зберіть і закладіть у компостні купи. Звільнені грядки можете підживити і повторно висіяти на них зелені культури, такі як: редис, салат, шавель, кріп, цибулю, базилік.

Ілля ІВАНОВ.

Над номером працювали: Сергій ДЕМСЬКИЙ, Алла ДОДАТКО, Оксана КАЛУГІНА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
► Рукописів не повертаємо.
► Друкування з читачами — тільки на сторінках газети.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
► Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси та передплатна ціна на 2013 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 10 грн. на місяць (5-разовий: вікторок — субота);
08775 — 8 грн. на місяць (3-разовий: вікторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 30 грн. на місяць (5-разовий: вікторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 100000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 30610
Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
503-68-72;
234-72-54;
449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

